

**DONES EN SITUACIÓ DE POBRESA,
D'ORIGEN MIGRANT I EXPLOTADES SEXUALMENT.
EL CONTROL TERRITORIAL A LA ZONA FRONTERERA (2000-2020)**

BECA MONTSERRAT MINOBIS
Anna Teixidor Colomer/2023

“No desitjo a ningú el que he patit des dels 13 anys.

No vull que la meva filla sigui ni una prostituta ni una drogoaddicta. Quan veus que aquella persona no t’ajuda mai i t’encadena. Necessito llibertat.

No vull que ella passi el mateix que jo, ni tan sol un 1%. Vull que tota la seva vida sigui feliç, que no conegui el patiment com jo l’he viscut.

No vull per res del món que sigui una pervertida, ni una drogoaddicta, ni una prostituta. Jo no l’he parit per a què ho sigui. Però quan tingui 13, 14 o 15 anys: Què li dic? Què vinc del carrer? Què he estat *xupant* polles?

Et pregunto. Jo no vull això. Jo ja tinc 31 anys i m’és igual aquesta vida. Si pateixo, si estic o no estic bé. Jo ja estic. Els meus millors anys han passat essent una puta. Haig de pensar en la seva vida, que tot just ara comença. Aquests són els seus millors anys i ha de ser la nena més feliç i més estimada del món. ¿I per què no li donaré aquesta oportunitat?

He deixat que la meva filla se’n vagi amb el seu pare dient-me a mi mateixa – tinc 31 anys, soc una prostituta i no soc ningú–. No té sentit que la nena visqui amb mi perquè només veurà baralles, drogues, prostitució. Ja no és petita. Té 7 anys. Per resistir a la casa on vivim: un ha d’estar sedat o drogat perquè no t’afecti res. La nena està millor amb el seu pare perquè li pot oferir molt més”.

(Clàudia a Bebe, intervenció telefònica de desembre de 2020)

Per a la meva filla de 7 anys, l'Emma,
que mai perdi la inquietud per conèixer
i defensar els drets dels més vulnerables.

Índex

1. Introducció 5
2. Fonts i mètode 10
3. La realitat de la zona fronterera 12
4. Les supervivents: nenes i dones en situació de pobresa, d'origen migrant i explotades sexualment 15
5. Les organitzacions criminals transnacionals i el control de la carretera 19
 - 5.1. Li diuen Pare 19
 - 5.2. El clan dels búlgars: comprar, explotar i vendre 36
 - 5.3. Viorel: el proxeneta que marcava les dones amb el seu nom 47
6. A manera de conclusió 61
7. Bibliografia 66
8. Annex 68
 - 8.1. Organització criminal d'origen rus (2000-2007)
 - 8.2. Transició entre organització criminal d'origen rus i búlgara (2007)
 - 8.3. Organització criminal d'origen búlgar (2007-2011)
 - 8.4. Organització criminal d'origen romanès (2011-2020)

1.Introducció

Hi ha una màxima que diu que som d'allà on enterrem els nostres morts. Ivie Okundaye és el nom d'una dona que va morir atropellada el 16 de setembre de 2009 al quilòmetre 775'4 de la carretera Nacional-II, a La Jonquera. El conductor del vehicle, que circulava en sentit nord, es va donar a la fuga i encara avui no s'ha localitzat. La Ivie fugia d'una patrulla dels Mossos d'Esquadra per por a ser multada quan aparentment "exercia" la prostitució en una de les carreteres principals del país i a pocs quilòmetres de la frontera amb França. Feia dos mesos que havia entrat en vigor l'ordenança que regulava la prostitució en els espais públics de la Jonquera i que preveu multes de fins a 3.000 euros paradoxalment per a aquestes dones explotades sexualment.

No hi havia prou diners per traslladar les despulles de la Ivie a Nigèria i la petita comunitat nigeriana, establerta a l'Empordà, va decidir fer-ho a Figueres. Minuts abans que tanquessin el seu taüt, les seves companyes van col·locar a banda i banda de l'interior del fèretre una llanterna oberta i un ganivet rudimentari de cuina.

Abans d'arribar a Europa, la Ivie havia passat per una cerimònia de vudú en què un bruixot la cobria amb una pols màgica per "protegir" la seva ànima amb el pretext que el seu cos es tornés transparent davant la policia europea. En aquest acte pervers, les organitzacions criminals li feien creure que l'ànima no seria retornada fins que no pagués el deute que suposava el viatge (entre 30.000 i 50.000 euros l'any 2009). Més tard, vam saber que la llanterna oberta havia de permetre a la Ivie il·luminar-se en el moment de pujar al cel i defensar-se metafòricament del seu agressor amb l'arma blanca.

El cas de la Ivie evidencia la terrible coacció que exerceixen les organitzacions criminals que, en alguns casos, ni tan sols han d'estar presents per mantenir la pressió sobre les víctimes. Les dones d'origen nigerià explotades sexualment a la demarcació de Girona passen desapercebudes numèricament. Per contra, les dones de l'Europa de l'Est i, en segon terme, d'Amèrica del Sud són molt més nombroses. La majoria són dones migrades i en situació de pobresa encara que, moltes vegades, no estan empadronades ni apareixen fotografiades en els reculls d'èxit de la Secretaria d'Immigració.

Vasilka Bancheva Velikova és el nom d'una altra dona en situació de pobresa, procedent de Bulgària i explotada sexualment a la carretera número 260, a

la rotonda de Castelló d'Empúries en direcció a Sant Pere Pescador (Alt Empordà). El seu cos, que va aparèixer nu i sense signes externs aparentment de violència, surava inert el 16 de febrer de 2009 a un dels canals de Santa Margarida, a Roses. No portava cap mena de document d'identificació ni tampoc ningú en va denunciar la desaparició. L'autòpsia indicava que la causa de la mort era per asfíxia i, tot apuntava, que un o més individus havien traslladat el seu cos fins al punt on se la va localitzar. Més tard, va transcendir que tenia 23 anys i era la mare d'una nena de 6 anys. El seu proxeneta va ser detingut el 15 de juliol del mateix any però se'l va deixar en llibertat per falta de proves.

La investigació a l'entorn de la mort de Vasilka va deixar al descobert una organització criminal que presumptament traficava amb dones i les explotava sexualment a la zona fronterera. Ni l'assassí ni els membres de l'organització que suposadament l'explotaven no han estat mai jutjats.

Iulia Alexandra és el nom d'una altra dona que no coneixem. El 24 de maig de 2015 es va precipitar des d'un balcó del carrer Nou de Figueres. Un home, que la va localitzar a la vorera amb la pelvis trencada, va contactar immediatament amb el Servei d'Emergències Mèdiques. La noia va ser traslladada al Servei d'Urgències de l'Hospital de Figueres però no es va activar cap protocol específic per víctimes potencials de tràfic d'éssers humans amb finalitat sexual. La Guàrdia Urbana i els Mossos d'Esquadra no van tenir temps de prendre-li declaració perquè la noia va desaparèixer del centre hospitalari sense que hagués explicat els motius de la seva fugida del domicili. Per l'entorn, sabem que formava part d'una xarxa que operava a la N-II i que l'organització va decidir retornar-la a Romania encara que les autoritats no l'han localitzada mai.

Atropellades per accident, assassinades impunement, fugides desesperades, desaparicions... tant el cas de la Ivie Okundaye com de la Vasilka Bancheva o de la Iulia Alexandra han passat desapercibuts pels mitjans de comunicació en el moment en què s'han produït els fets malgrat que evidencien la implantació d'organitzacions criminals transnacionals que posen preu a les dones però també a trams de carreteres, a les rotondes i als aparcaments de camioners al nord-est del país. A tall d'exemple, prostituir-se en una rotonda de la Jonquera pot costar 2.000 euros al mes l'any 2009 i fer-ho en qualsevol carretera de la demarcació de Girona uns 100 euros a la setmana l'any 2006. La lluita pel territori genera conflictes, coaccions i amenaces entre organitzacions criminals que acaben amb episodis

violents encara que no transcendeixen ni en una denúncia a la policia ni la majoria de vegades en els mitjans de comunicació.

En l'àmbit del tràfic d'éssers humans, és habitual que aquestes organitzacions s'apropiïn de trams de carretera d'arreu d'Europa on exploten sexualment les dones. Aposten per "posicionar-les" en aquells punts on hi ha més freqüència de pas i és més fàcil aturar els vehicles dels clients. Una situació que genera rivalitats entre els grups per controlar el territori i, a la llarga, pot derivar amb greus confrontacions entre organitzacions criminals.

A la zona fronterera han coexistit desenes d'organitzacions d'aquest tipus entre els anys 2000 i 2020. Un fenomen que es multiplica entre finals del segle XX i principis del segle XXI com una onada sísmica a les principals carreteres del país i, específicament, a la frontera. El seu auge s'ha d'emmarcar en el caràcter transfronterer de la comarca de l'Alt Empordà, que ha comportat una orientació de la major part del seu territori a proporcionar tot tipus de béns i serveis a francesos de la Catalunya Nord, però també a transportistes i turistes de diverses nacionalitats. Hi ha indicadors basats en l'experiència i la visualització d'aquesta activitat que apunten que aquesta zona és un punt en el qual "la prostitució és una activitat comparativament molt més elevada que qualsevol altra territori de Catalunya i fins i tot d'Espanya".¹

Així mateix, aquesta frontera és l'epicentre on la indústria de l'explotació sexual actua com a reclam i afavoreix la captació de dones migrades. D'aquí que el primer dels objectius d'aquest estudi és descriure el context territorial de la frontera. Aprofundir en la visibilitat de la comarca com un pol d'atracció d'aquesta indústria sexual per alimentar un consum que no es qüestiona. La invisibilització d'aquesta realitat ha comportat una normalització, acceptació i connivència de l'explotació per part del territori. En ocasions, s'oculta, es banalitzava i, fins i tot, alguns sectors de la població local neguen la vulnerabilitat i les problemàtiques que viu el col·lectiu de la prostitució. En aquest sentit, observem una tendència en blanquejar aquests contextos, a vegades amplificada pels mitjans de comunicació.

El segon dels objectius és identificar i descriure les organitzacions criminals de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual que veuen una

¹ *L'acompanyament social en entorns de prostitució de l'Alt Empordà*. Àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà, gener 2022, p. 5. Vegeu: <https://inclusioaltemporda.cat/portal/wp-content/uploads/6-ACOMPANYAMENT-SOCIAL-ENTORNS-PROSTITUCIO.pdf>

oportunitat delictiva en aquesta zona, conèixer l'abast de la seva implantació i la seva manera d'actuar. En aquesta línia, cal insistir en la relació inversament proporcional entre la gravetat i la visibilitat del fet. El nombre baix de denúncies evidencia casos molt greus i, el pitjor, la majoria no es poden vincular a xarxes criminals perquè les víctimes no presenten denúncies per por a les represàlies ni tampoc poden accedir fàcilment als organismes que les podrien ajudar.²

L'interès d'aquest treball no és únicament observar la conducta criminal d'aquestes organitzacions sinó incorporar l'espai, el temps, les dinàmiques d'engany i de manipulació. Es tracta d'un fenomen delictiu transnacional d'una gran complexitat que continua sent difícil de perseguir. En aquest sentit, els traficants són conscients d'aquesta realitat i se'n beneficien.³

Els últims anys s'ha aconseguit descriure un cert estat de la qüestió de la prostitució a la Jonquera encara que d'una manera fragmentada. El problema d'aquests retrats és que a mig termini esdevenen anacrònics per la flexibilitat i el dinamisme de les organitzacions criminals transnacionals. Els esforços no s'han de centrar només en descriure la situació sinó en denunciar una realitat que es qüestiona poc i malauradament alguns sectors de la població hi actuen amb connivència.

En tercer lloc, una de les prioritats d'aquest treball és visibilitzar les supervivents d'aquestes organitzacions criminals: nenes i dones en situació de pobresa, d'origen migrant i explotades sexualment que moltes vegades pateixen esclavatge físic i emocional. En aquest sentit, elaborarem una radiografia social i econòmica i descriurem les seves condicions de vida durant l'explotació.

A més de totes aquestes circumstàncies, l'arribada d'aquestes dones – especialment, les dels països de l'Europa de Est– va acompanyada d'una àmplia presència de proxenetes, una figura que moltes vegades coincideix amb la parella sentimental de la víctima que, alhora, és el pare dels seus fills. El lligam emocional establert entre víctima i controlador dificulta provar aquests delictes. En ocasions, un mateix proxeneta pot tenir diverses dones explotades que ocupen diferents esglaons en les seves relacions afectives.

² *Op. Cit.*

³ Sellart i Solsona, Xavier. "La situació del tràfic d'éssers humans a Catalunya" a *II Jornades sobre crim organitzat: tràfic d'éssers humans*, Institut de Seguretat Pública de Catalunya, 22 d'octubre de 2013.

Alguns dels fills d'aquestes parelles, formades per proxenetes i dones explotades, estan escolaritzats en centres educatius de la comarca. Les entitats que treballen en el territori alerten de la situació d'extrema vulnerabilitat social, psicològica i física d'aquests infants; l'estigma social que viuen quan la seva realitat es coneix i el risc que tenen de patir situacions de violència. Quines necessitats d'atenció social requereixen? Tenen els mitjans al seu abast? Així mateix, els professionals temen que els nens reproduïxin conductes de proxenetisme i les nenes siguin objectes d'explotació sexual en el futur.

Per abordar aquest fenomen, una de les principals dificultats en què es troba l'investigador és en la invisibilització del fenomen i, per tant, la seva quantificació. Ni les organitzacions criminals dedicades al tràfic amb explotació sexual ni els propietaris dels locals de pública concurrència –l'eufemisme administratiu en què s'anomena els clubs de prostitució– faciliten dades del nombre de dones explotades. Per tant, les xifres que aportem estan extretes d'operacions dels cossos policials, d'estudis recents d'entitats que treballen directament en contextos de prostitució, o bé, del nostre propi treball de camp.⁴

Un dels nostres punts de partida ha estat l'observació del treball que està duent a terme la Fundació Apip-Acam des de l'any 2013. No només atenen i protegeixen les víctimes sinó que en els últims anys han estat elaborant estudis diagnòstics de la situació d'aquest col·lectiu a la frontera i com establir xarxes de suport i sensibilització. Aquest treball parteix de la seva acció assistencial i acadèmica, una aposta clara i valenta per visibilitzar la vulnerabilitat d'aquestes nenes i dones en situació de pobresa, d'origen migrant i explotades sexualment.

⁴ Si ens fixem en les dades extretes de clubs, observem com coincideix un flux migratori major de dones procedents de l'Europa de l'Est i, específicament, de Romania. Per exemple, entre els anys 2006-2012, hi ha entre 100 i 150 dones al club més gran d'Agullana. D'aquestes, la gran majoria són d'origen romanès. En un control del Cos Nacional de Policia del novembre de 2006 s'identifiquen 153 dones. D'aquestes, 101 són de nacionalitat romana. En un altre control al club més gran de la Jonquera el 4 de maig de 2015, la policia identifica 169 dones. D'aquestes, un 70% són també de nacionalitat romana.

2. Fonts i mètode

Aquest treball parteix d'una investigació periodística que ha tingut lloc els últims quatre anys (2020-2023) encara que l'autora va fer una primera incursió en el passat (2009-2012) arran de l'atropellament mortal de la nigeriana, víctima de tràfic d'éssers humà amb finalitat d'explotació sexual, Ivie Okundaye al quilòmetre 775'4 de la Nacional-II.

Al llarg d'aquests anys, l'autora ha fet diversos viatges per contrastar i completar les informacions (Nigèria, França) amb una zona delimitada geogràficament que ha estat el principal punt d'interès: una frontera europea al seu pas per la Jonquera. A partir d'una primera aproximació àmplia, s'ha centrat l'objecte d'estudi en el control territorial de la carretera N-II per part de tres organitzacions criminals, dues d'elles excepcionalment jutjades i amb sentències condemnatòries. Es tracta d'una de les vies de comunicació més important del país per accedir a la frontera: la carretera N-II entre els quilòmetres número 728 i el pas fronterer francoespanyol. Tot i així, la presència de dones va més enllà d'aquesta carretera: la GI-555, la C-66 de Flaçà a la Bisbal d'Empordà i la N-260 entre Figueres i Portbou són només alguns exemples de vies de la demarcació de Girona. En l'àmbit temporal, el projecte se centra en un període de temps concret (2000-2020) en què el fenomen de l'explotació sexual en aquesta carretera ha estat especialment rellevant.

Les nostres principals fonts d'informació són les diligències prèvies, els expedients judicials, les sentències i l'hemeroteca que ofereixen un ingent i variable volum de dades contrastades majoritàriament provades. Pel que fa a la consulta dels sumaris judicials, proporciona informació detallada i exhaustiva d'identificacions policials, intervencions telefòniques, comptes bancaris, declaracions i enviaments de diners, entre d'altres. En aquest sentit, s'ha consultat diligències prèvies i sumaris judicials dels Jutjats d'Instrucció número 1, 2, 3 de Figueres; del Jutjat d'Instrucció número 1 de Sant Feliu de Guíxols; el Jutjat d'Instrucció número 4 de Santa Coloma de Farners; de la Secció de lo Penal 3 i 4 i del Servei d'Execució Penal de l'Audiència Provincial de Girona. En tots els casos, es tracta de documents reveladors de les pràctiques dels principals actors que intervenen en aquesta problemàtica encara que s'han consultat amb diversos accessos a la informació: en la majoria dels casos únicament s'ha pogut llegir l'expedient sense fer fotografies ni còpies de la documentació.

En aquest sentit, un dels nostres propòsits s'ha centrat en conèixer la dimensió d'aquesta realitat. Amb aquest objectiu, hem elaborat una mostra que pretén quantificar el nombre de supervivents i proxenetes que consten únicament en les tres organitzacions criminals que han estat objecte d'anàlisi. Aquesta mostra, que adjuntem en els annexos, s'ha fet a partir de les identificacions i vigilàncies dels cossos policials. En alguns casos, el treball de camp de l'autora ha permès ratificar molts d'aquests noms. Tot i així, només indiquem noms de pila o sobrenoms juntament amb l'any de naixement i l'origen geogràfic, quan es localitza, per elaborar una radiografia social molt més aproximada. Aquests mapes són la punta d'iceberg per evidenciar que es tracta d'un fenomen molt més ampli. En cap cas, tenen una voluntat exhaustiva de quantificar-lo globalment però donen una idea de la seva dimensió.

També hem fet buidatges en les hemeroteques locals i nacionals amb algunes incursions a la premsa internacional que periòdicament ha tingut com a objecte d'interès aquesta problemàtica en el mateix espai geogràfic. Així mateix, la videoteca de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuais i d'altres canals estatals, públics i privats, han estat consultats. En aquest sentit, s'han llegit desenes d'articles de diaris i periòdics contemporanis als fets i s'han visionat notícies de televisió i ràdio de l'actualitat diària.

En una segona fase, l'altra font d'informació han estat les converses i/o entrevistes amb persones estretament vinculades amb l'explotació sexual: víctimes, supervivents i proxenetes; jutges, fiscals, advocats, procuradors, funcionaris, mossos, policies, guàrdies civils i militars; alcaldes, regidors, secretaris d'ajuntament; psicòlogues, educadores, entre d'altres. La majoria dels entrevistats estan vinculats a les causes judicials consultades i proporcionen un important coneixement de les seves pràctiques professionals. En total, més d'un centenar d'entrevistes, algunes de les quals prefereixen quedar en l'anonimat.

3. La realitat de la zona fronterera

L'Alt Empordà és un dels epicentres de la prostitució de Catalunya derivat del seu caràcter transfronterer i, per extensió, de la península i del sud d'Europa. El Tractat de Schengen el 1995, que va suposar la desaparició de totes les activitats duaneres, va impactar en la situació laboral de la població fronterera, específicament, de la Jonquera i les poblacions que hi estan més a prop (Agullana, Capmany, Cantallops). Gairebé un miler de persones es van quedar sense feina. Tot i la desaparició de la frontera, els preus de l'Estat espanyol encara es mantenen atractius pels francesos i continuen els fluxos de transports, de turisme comercial i l'augment de la immigració. Per exemple, l'entrada de Romania i Bulgària a la Comunitat Econòmica Europea i la lliure circulació dels seus ciutadans va donar lloc a una gran afluència de visitants d'aquestes nacionalitats a partir de 2007.

El municipi que concreta una major concentració de prostitució és la Jonquera tant per l'existència de clubs –a partir del 2010, un dels més grans del sud d'Europa segons la seva autopromoció– com per la presència continuada de dones explotades a la carretera. De fet, s'ha consolidat la “marca Jonquera” com a nucli de renom de prostitució per part dels francesos. Tant és així que la majoria dels clubs de la zona, els quals estan situats en altres municipis propers, utilitzen el nom de la Jonquera per determinar la seva ubicació, i així visibilitzar-se i atraure més clients. Segons dades policials, la prostitució en aquests establiments representa el 36% de la demarcació de Girona.⁵

Les diferències en la regulació de la prostitució entre Espanya i França provoquen una demanda d'aquesta activitat a l'Alt Empordà per part de clients francesos, transportistes i turistes. França manté una posició abolicionista i la prostitució està explícitament prohibida. Per contra, a l'Estat espanyol la prostitució no està regulada i, per tant, es troba en un àmbit al·legal. De fet, existeix una definició penal ambigua dels delictes d'explotació sexual i el lucre amb prostitució aliena. La regulació es troba únicament en alguns aspectes relatius al seu exercici en determinats llocs públics. Aquest fet implica que no pugui sancionar-se o penar-

⁵ “Estudi diagnòstic dels mecanismes utilitzats en l'atenció i protecció de les víctimes de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual a l'Alt Empordà amb la finalitat de realitzar propostes per generar espais de coneixement compartit i la posada en marxa d'un circuit de protecció per a les víctimes de tràfic d'éssers humans”, Fundació Apip-Acam i Institut Català de les Dones, 2020, Barcelona.

se l'exercici lliure per part de persones majors d'edat o el consum en sí.⁶ Un dels aspectes regulats en relació amb la prostitució són les conductes de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual (art. 177 bis del CP) i les conductes d'explotació sexual (art. 187 del CP).

Pel que fa a la demanda dels consumidors francesos supera amb escreix la de la població local. Segons un estudi sociològic del territori català transfronterer, els joves francesos associen la frontera a tres activitats: comprar els comerços, fer activitats d'oci i anar als clubs. L'estudi assenyala que els francesos enquestats critiquen la prostitució a la via pública, ja que s'associa al proxenetisme i al tràfic de dones, i per contra, defensen la prostitució als clubs perquè es considera com una activitat "lliure, independent i segura".⁷

Així mateix, per aquesta frontera hi passen les principals artèries (AVE i AP-7) d'intercanvi de mercaderies i de viatgers d'Espanya amb la Unió Europea, la qual cosa pot significar que paral·lelament a les activitats lícites, sigui un lloc de trànsit d'organitzacions criminals itinerants europees que operen en tot el continent. De fet, alguns informes policials alerten que en els darrers anys aquesta zona fronterera s'ha convertit en node d'intercanvi, a mode d'estació intermodal, pel crim organitzat i la delinqüència especialitzada. D'aquesta manera, la comarca s'ha configurat com un intercanviador de les diverses activitats delictives entre Espanya i Europa, principalment, França. El crim organitzat, que opera tenint en compte factors d'oportunitat, es beneficia dels avantatges que proporciona aquest espai com a punt fronterer per implantar-se. A la vegada, l'arrelament d'aquesta delinqüència l'ha convertit en un agent modificador del territori que el transforma en un entorn encara més favorable a la comissió de delictes.

Així doncs, la comarca es troba en un entorn on la indústria de l'explotació sexual esdevé un reclam idealitzat de manera continua tot facilitant la captació de dones migrades en situació de pobresa des dels seus països d'origen.

L'evolució d'aquest fenomen va tenir un punt d'inflexió arran de la pandèmia de la Covid-19. Les restriccions imposades van comportar una disminució de la demanda i l'obligació del tancament dels locals de prostitució durant uns mesos.

⁶ Geli Hors, Judit. "El fenomen de la prostitució a la Jonquera: la prostitució vista des dels serveis, entitats i institucions", Universitat de Girona-Facultat d'Educació i Psicologia, 2018. Vegeu: <https://dugi-doc.udg.edu/handle/10256/16521>

⁷ Avarguez, S. i Harlé, A. (2016). "Consommer" à la frontière: usages et perceptions en territoire Catalan. Territoire en mouvement Revue de géographie et aménagement. Territory in movement Journal of geography and planning. Vegeu: <https://journals.openedition.org/tem/3047>

Segons la Fundació Apip-Acam, aquesta situació no va erradicar l'activitat i moltes dones van haver de continuar en condicions més precàries i amb risc de contagi. A més, el confinament va ser una situació que va afavorir l'increment de l'explotació sexual i la coacció per part dels proxenetes, ja que es valen de l'aïllament social per continuar amb el seu control.

Les limitacions imposades a l'activitat dels clubs poden comportar, per una banda, la seva transformació en hotels per eludir les restriccions sotmeses a la llicència EPARA (Establiments Públics amb Reservats Annexos) i així seguir operant i, per altra banda, el trasllat de les dones en pisos clandestins. Després de la pandèmia, el nombre de pisos particulars destinats a la prostitució va augmentar tot i que es van mantenir com a punts d'explotació els locals i la via pública.

A l'abril de 2014, per fer front a la prostitució a la via pública, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà va aprovar l'Ordenança model pels municipis de l'Alt Empordà en relació amb l'oferiment, la sol·licitud i la pràctica d'activitats sexuals remunerades als espais públics i al domini públic viari.⁸ Aquesta ordenança, que pretén regular l'exercici irregular d'aquesta activitat als espais, ha estat aprovada almenys per 20 municipis de la comarca.⁹ L'ordenança preveu multes d'entre 750 i 3.000 euros a les persones que ofereixin, sol·licitin, negociïn o acceptin serveis sexuals retribuïts a l'espai públic.

Per la seva banda, Figueres disposa de l'Ordenança de prevenció de la prostitució de 2010 en la qual es prohibeix l'intent de compra o la compra de serveis sexuals a l'espai públic amb multes d'entre 1.500 i 3.000 euros. El juliol de 2020 consta que l'Ajuntament de Figueres està en tràmits per elaborar una ordenança contra la prostitució però a inicis de 2024 no s'ha concretat.

⁸ BOP. Núm. 74-16 d'abril de 2014, p. 62. Núm. 3990 Consell Comarcal de l'Alt Empordà. Edicte d'aprovació d'una ordenança model.

⁹ Dades obertes de Catalunya. Vegeu: <http://analisi.transparencia.cat/>

4. Les supervivents: nenes i dones en situació de pobresa, d'origen migrant i explotades sexualment

Moltes de les dones traficades i explotades a la zona de la Jonquera arriben durant els anys noranta de l'Europa de l'Est (sobretot, de Bulgària i Romania però també de Rússia i Albània), moment en què comença una intensa migració de dones d'aquests països cap a l'Estat espanyol. El reclutament de nenes i dones per a l'explotació sexual va suposar un creixent negoci lucratiu per a xarxes de delinqüència internacional.¹⁰

Aquestes organitzacions criminals s'aprofiten de la vulnerabilitat de nenes i dones d'origen migrant i en situació de pobresa, que han tingut moltes menys opcions per accedir al treball, a l'educació, a la salut i als drets polítics en comparació als homes en els seus països d'origen. Així mateix, els valors i les tradicions tenen un pes important en aquestes societats on sovint es produeixen casos de discriminació de gènere i tolerància en relació a la violència contra les nenes i les dones.

En aquest sentit, un dels mètodes de captació que utilitzen aquests grups comporta la participació directe de la família de la víctima tant en el moment inicial com en el manteniment de l'explotació. A la zona fronterera de la Jonquera, s'han localitzat diversos casos en què alguns membres de les famílies de les víctimes ofereixen les seves filles als explotadors per a què se les emportin a Espanya, pensant, majoritàriament, que tindran unes condicions de vida millors. Una vegada al lloc de destí, tant les víctimes com els mateixos controladors envien diners a les famílies. Per aquest motiu, en molts casos, són les pròpies famílies que insisteixen per a què la víctima continuï exercint.

Els estudis de les entitats que ajuden a les víctimes de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual situen les franges d'edat d'aquestes dones entre els 21 i 35 anys, coincidint amb els anys més actius de la vida útil dedicada a la prostitució. Tot i així s'ha detectat que les organitzacions criminals també trafiquen i exploten menors d'edat.

La tria dels proxenetes no és atzarosa. Saben que les víctimes més joves, analfabetes i provinents d'entorn humils són candidates idònies per mantenir

¹⁰ <https://www.cpe.ro/wp-content/uploads/2016/03/Final-qualitative-research-report.pdf>

Trafficking for sexual exploitation of Romanian women. A qualitative research in Romania, Italy and Spain

l'explotació sexual. De fet, mantenen i incentiven l'aïllament social, cultural i lingüístic de la víctima en el país d'explotació i promouen una situació de dependència mitjançant els vincles romàntics, el consum de drogues o les pràctiques rituals culturals o religioses.

Durant els últims anys, s'ha popularitzat la figura masculina encarregada de seduir dones anomenada *lover boy*, principalment d'origen romanès, que amb una idea d'amor romàntic i idealitzat arriba a aconseguir una dependència emocional absoluta de la víctima. En aquest mètode, s'utilitzen tècniques pròpies d'un grup de manipulació psicològica i les víctimes presenten semblances amb les de violència de gènere. Seguint aquesta línia, la mateixa organització criminal fa que les víctimes només tinguin contacte amb els entorns vinculats a la prostitució. Un obstacle important per accedir a recursos bàsics, com ara, els serveis sanitaris o als ajuts socials.¹¹

Un percentatge elevat d'aquestes nenes i dones arriben sense NIE i resideixen a l'Estat únicament amb la documentació del seu país d'origen. Bona part d'aquesta migració es regularitza a partir de l'any 2007, moment d'incorporació d'aquests països a la Unió Europea.

A la zona transfronterera, específicament, en els aparcaments de la Jonquera, a tocar de la N-II, també hi ha dones d'altres procedències, per exemple, Nigèria. Quantitativament són moltes menys que les de l'Europa de l'Est. La gran majoria són sol·licitants de protecció internacional, una de les sortides més viables per a la seva regularització. En relació a les provinents de països d'Amèrica del Sud, les seves casuístiques són més diverses. Una bona part es troben en una situació administrativa irregular a l'esperar d'obtenir el permís de residència per circumstàncies excepcionals –demostrant la seva condició de víctimes de TEH– o acreditant l'arrelament social que s'obté quan es pot demostrar la permanència del país durant tres anys i el compromís d'un contracte laboral de quaranta hores.

En tots els casos, resoldre la situació administrativa és vital. D'entrada, si una dona no té la documentació vigent l'aboca a la clandestinitat. De fet, no existeix els censos del país i, en el cas de desaparició, no consta enlloc. El seu estat

¹¹ “Estudi diagnòstic dels mecanismes utilitzats en l'atenció i protecció de les víctimes de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual a l'Alt Empordà amb la finalitat de realitzar propostes per generar espais de coneixement compartit i la posada en marxa d'un circuit de protecció per a les víctimes de tràfic d'éssers humans”, Fundació Apip-Acam i Institut Català de les Dones, 2020, Barcelona.

administratiu no li permet accedir ni a serveis ni a recursos assistencials ni tampoc al món laboral. L'aprenentatge de l'idioma és un altre obstacle en aquest procés migratori. Moltes d'aquestes dones tenen dificultats per aprendre la llengua perquè en els seus països d'origen pateixen analfabetisme i situacions d'extrema pobresa, al llindar de la marginalitat. Tot això agreuja la sortida dels contextos de prostitució i afavoreix que les xarxes d'explotació sexual mantinguin el control sobre elles.¹²

Un altre obstacle és l'accés d'aquestes dones al sistema de salut tenint en compte l'ús del seu cos en condicions poc higièniques i de manera reiterada. El sistema sanitari català és públic, gratuït i universal, però per obtenir cobertura és necessari l'empadronament. I per aconseguir-lo és imprescindible residir en un municipi de manera fixa i acreditar-ne els requisits.

A la vulnerabilitat per accedir al sistema sanitari, s'hi afegeix l'analfabetisme, la barrera idiomàtica i les inseguretats emocionals. Per això, accedir a un metge de manera habitual, sol·licitar una cita prèvia o entendre el diagnòstic mèdic són situacions que poden arribar a esdevenir complexes.¹³

Així mateix, hi ha dos altres aspectes clau associats a l'explotació sexual que hem de tenir en compte: la salut mental i la drogodependència. Moltes vegades, la drogodependència és la manera de suportar les situacions prostitucionals, un fet que comporta que el consum formi part de l'explotació sexual amb unes conseqüències físiques i emocionals greus i irreparables.¹⁴ D'altres vegades, el consum és forçat pels propis proxenetes per afavorir aquesta dependència. En una i altra situació, aquestes dues circumstàncies agreugen la sortida de les dones de contextos de prostitució.

La Fundació Apip-Acam ha fet un gran esforç aquests últims anys per aportar dades. El seu estudi titulat *Xarxes de suport i sensibilització per a les dones vinculades a entorns de prostitució de l'Alt Empordà* –que citem en aquest apartat– apunta que han tractat 543 dones entre el 2013 i el 2020 a la comarca de l'Alt Empordà, una punta de l'iceberg que amaga les dades reals d'aquest fenomen. Per contra, els cossos policials han manifestat en diverses atencions a mitjans de comunicació que almenys un miler de dones es prostitueixen a la comarca. Per exemple, el grup especialitzat de la Policia Nacional dels països de l'Est d'Europa

¹² *Ibidem*

¹³ *Ibidem*

¹⁴ *Ibidem*

identifica 1.026 víctimes i obra 29 diligències prèvies entre 2010-2019. El responsable d'aquesta unitat confirma l'existència d'un nombre considerable de dones romaneses víctimes de Tràfic d'Éssers Humans a la comarca remarcant una forta presència de grups criminals d'origen romanès i búlgar dedicats a aquesta forma d'explotació, alguns d'ells amb una presència històrica a la comarca. La demanda dels consumidors francesos explica l'elevada oferta de dones que són explotades sexualment tant a la via pública com a pisos particulars de l'Alt Empordà.

5. Les organitzacions criminals transnacionals i el control de la carretera

5.1. Li diuen Pare

A Yuri (1968, Rússia) l'anomenen el Pare. Té més d'un nom i d'una data de naixement: Valery Musatov (18/8/1965, Sant Petersburg, Rússia), Yury Ruspupi (25/5/1968, Rússia) i Alfred Katiu (20/2/1968, Albània). Darrera els noms s'hi amaga el proxeneta sense escrúpols i mà de ferro que controla la carretera N-II des d'almenys l'any 2003 fins a l'abril de 2007. Els informes policials identifiquen 4 dones, entre Girona i Figueres, i 2 més a Castelldefels (Baix Llobregat) encara que, en realitat, n'hi ha 15 en aquesta via. Les mateixes fonts indiquen que controla algunes dones més –sense precisar el nombre– al club Avi3n, de Calonge, de parla russa.¹⁵

Els investigadors dels Mossos d'Esquadra apunten a què és el màxim responsable de la branca establerta a Espanya d'aquesta organitzaci3n internacional: dirigeix el grup, d3na als seus subalterns les ordres que s'han d'executar en tasques de transport, de supervisi3n de les noies i d'administraci3n dels diners. Yuri és el contacte amb la resta de l'organitzaci3n, establerta a Rússia, des d'on faciliten les dones per explotar.

L'origen albanès de la seva última identitat fictícia coneguda coincideix amb la d'un altre proxeneta amb qui comparteix infantesa i negocis i a qui Yuri Pupi anomena germà: Erwin àlies "Vini" (1973, Tirana, Albània) qui també compta amb una àmplia varietat d'identitats en múltiples passaports: Ervin Leskaj, Ervin Rappouch, Rrapusk Kici, de nacionalitats romanesa, belga i albanesa, respectivament. A Vini li agraden els objectes de valor. Porta un rellotge de la marca Cartier valorat segons catàleg en 5.000 euros. A vegades abusa de l'alcohol i les drogues, substàncies que el converteixen en un home de caràcter violent i agressiu.

¹⁵ En aquest moment, el Club Avi3n està dirigit per Erwan Movsesyan (Armènia, 1987). Segons ell mateix explica a la policia, té 10 noies treballant (5 romaneses, 3 nigerianes i 2 russes). Les noies paguen 20 euros per passar mitja hora amb un client a una habitaci3n i 40 euros per una hora. Segons els propietaris dels clubs, aquests pagaments són en concepte d'allotjament pel lloguer d'una habitaci3n com si es tractés d'un hotel. En realitat, són quantitats abusives que no s'ajusten al preu de mercat ja que si accedeixen dues dones a una habitaci3n per un mateix client, cadascuna ha de pagar individualment la mateixa quantitat. Per tant, el pagament no es fa per allotjament sin3 per servei sexual realitzat per una dona.

A banda de traslladar les dones i de cobrar la recaptació diària, s'ocupa de l'aparell logístic i de gestionar els recursos i els beneficis: lloga vehicles i desvia diners a l'estranger (Rússia, Albània, Itàlia, Bèlgica i França).

Tots dos tenen antecedents. Yuri n'acumula per estada il·legal en territori espanyol, per lesions i coacció a la prostitució des del 2003, any que –segons diu– arriba a l'Estat. A Vini se l'acusa de coacció a la prostitució i té vigents dues ordres de recerca i captura per part de les autoritats judicials de Bèlgica i Itàlia.

Yuri i Vini creixen en el mateix barri de Tirana, la capital d'Albània, i entre ells parlen albanès. En Yuri té 37 anys. Tres anys abans havia viscut a Madrid i, amb anterioritat, a Amsterdam. Quan la policia espanyola el deté, s'identifica amb documentació polaca. Els informes policials mostren algunes fotografies del moment de la detenció i el qualifiquen com un tipus de metre vuitanta d'alçada, complexió forta, panxa rodona, cabell fosc, un nas amb la punta aixecada i perilla. El descriuen tan moreno de pell que el comparen a un magrebí. Per contra, en Vini és més baix d'alçada, no és ni tan fort ni tan gran i amb prou feines arriba als 33 anys. Li agrada portar el cabell untat de gomina i cap enrere.

Durant aquests anys, Yuri, Vini i, un tercer, Dimitry (1978, Rússia) àlies Dima es dediquen a introduir en situació irregular desenes de dones d'origen rus –sense que en puguem precisar el nombre– a les quals exploten sexualment en alguns clubs i, principalment, a la Nacional-II. En Vini condueix amunt i avall de la carretera per controlar que les dones es troben en el punt d'explotació amb actitud de captar clients. En Dima, –que condueix un Alfa Romeo de color blau fosc amb un anagrama de la Unió Europea–, lloga els vehicles i també fa el recorregut diàriament distribuint les dones i controlant la seva activitat. A la seva parella, Violeta (1985, Rússia)– l'explota al punt 744 a prop de Figueres.

Un dels lloctinents de l'organització és el búlgar Dimitar (1978, Sole, Bulgària), àlies Dimas o Bore, que també s'encarrega de dur i recollir a les noies al seu lloc de treball tant a la zona de la Costa Brava com la de Castelldefels (Baix Llobregat) combinant vehicles de lloguer amb els de propietat per evitar ser detectat policialment.

El currículum delinqüencial d'aquests homes pot explicar que estiguin obsessionats amb la contravigilància tant per evitar grups rivals com els cossos policials. Quan condueixen, disminueixen de forma brusca la velocitat per després accelerar i repeteixen el mètode diverses vegades per evitar seguiments. Els agents

dels Mossos d'Esquadra que segueixen Yuri Pupi el veuen arribar a una rotonda, donant dues voltes senceres al giratori i observant detingudament el seu entorn. De fet, Yuri és un tipus que es troba en un estat permanent de vigilància. Quan parla per telèfon, ho fa amb una actitud nerviosa i tapant-se la boca perquè ningú li pugui llegir els llavis. Per això, és tan difícil per la policia organitzar dispositius de seguiment sense que aquests delinqüents ho sàpiguen

Quan algun d'ells deixa la carretera i es desplaça al club on també hi tenen noies, mantenen les mateixes mesures de vigilància. Tant Yuri com Dima solen arribar al club Avión a mitjanit. Quan han passat quaranta minuts, els dos surten a fer una volta per una urbanització propera controlant tots els vehicles estacionats als voltants del club. Hi tornen quan l'establiment tanca les portes, a quarts de quatre de la matinada, i es queden a l'interior fins a les set del matí. La policia observa que ni un ni l'altre són clients. El que fan és controlar les dones que hi exploten.

Cap membre d'aquesta xarxa piramidal té feina remunerada coneguda. Fa temps que viuen al país amb un ritme de vida considerablement elevat i es dediquen a fer transferències de quantitats importants a Rússia i a Ucraïna via Western Union. També són ells els que imposen els preus de l'explotació sexual a les dones: 20 euros per sexe oral i 30 per sexe vaginal.

Una dona per 500 euros a Sant Petersburg

L'organització compta amb dos individus, establerts a Sant Petersburg, que capten les dones en el seu país d'origen. Els seus noms són Alexander àlies Sasha, de nacionalitat israeliana, i Viacheslav àlies Slava –germà de Dimitry àlies Dima–. Aquest últim, que té uns 40 anys, manté un cert atractiu amb el seu metre vuitanta d'alçada, cabell fosc i curt. És el propietari d'una agència de viatges "Torres Tours" que facilita els bitllets, la documentació legal per viatjar i coneix les rutes d'accés. Slava s'ocupa de què en els passaports de les víctimes hi estampin un segell humit fals d'entrada a Finlàndia –el país de l'espai Schengen a la qual dirigeixen les dones, procedents de Rússia, i embarquin a un avió de Helsinki amb destí a Espanya– arribant com a turistes, sobretot, als aeroports pròxims a Barcelona i a Alacant. La ruta Finlàndia-Espanya permet agilitzar els desplaçaments i evitar els controls migratoris.

Per resoldre el tema dels visats tenen un contacte a l'àrea d'estrangeria de la policia de Sant Petersburg, Vika, que els hi resol les traves administratives. En una

ocasió, Dima li demana un visat per a una noia amb un passaport on hi consta una deportació d'Espanya. En aquest cas, Vika no només diu que “no farà falta rentar-lo” sinó que estarà llest en tres dies i costarà 550 euros. En realitat, el contacte de l'administració és la parella de Dima.

Tant Alexander com Viacheslav informen a cadascuna de les víctimes que les despeses de desplaçament poden costar entre 2.000 i 3.500 euros. La quantitat s'avança a Rússia i s'haurà de retornar per mediació de les persones que les rebran a Barcelona. En aquest sentit, els hi han d'abonar els guanys que obtinguin dels primers mesos de la seva activitat. Alexander ven cadascuna de les noies a un preu que oscil·la entre 500 i 1000 euros per tal que Yuri les exploti sexualment a la Costa Brava.

Quan les noies arriben a Espanya, membres de l'organització les recullen a l'aeroport. En alguns casos, arriben tres dies després d'haver passat pel club Mimosas de Benidorn (Alacant) i les traslladen als domicilis dels individus. En d'altres casos, les noies s'allotgen en un apartament de la Costa Brava. A vegades, el mateix dia de la sortida els hi anuncien que estaran a casa d'un amic, de nom Yuri, que ara viu a Espanya però té familiars a Itàlia.

El proveïment de “gallines” –a vegades les anomenen “gosses”–, l'eufemisme o l'objectivització mercantil amb què es refereixen a la dona en les seves converses privades, és la prioritat de l'organització. De fet, els proveïdors faciliten dones a diverses organitzacions d'arreu d'Europa. La tria de les dones no és atzarosa. Quan Natàlia (1973, Mckob, Rússia) contacta amb Alexander i aquest li promet proporcionar-li un treball a un país estranger exercint la prostitució i guanyant 50.000 dòlars amb tres mesos de feina, Alexander la instrueix amb el que ha de dir perquè no tingui obstacles per ser una bona candidata. Cal que remarqui que els seus orígens familiars són pobres i que té molta necessitat de guanyar diners. En realitat, els proxenetes no volen tenir problemes amb noies formades intel·lectualment ni amb famílies estructurades que els poden denunciar. Les seves víctimes potencials són noies amb vulnerabilitats amb l'objectiu d'evitar problemes un cop han estat traslladades al país d'explotació. En aquest cas, Natàlia, que li dóna el passaport i el diploma de l'escola que Alexander mai li retornarà, està explotada en el punt quilomètric on hi ha el cartell “Pontós 2” de la N-II.

A partir de les intervencions telefòniques, podem constatar que una de les principals preocupacions d'aquests proxenetes és el proveïment de dones. Yuri i els

seus subalterns mantenen nombroses converses expressant el seu neguit perquè no tenen prou víctimes.

–No tenim diners, que ens enviï alguna noia i, sobretot, no acceptis enviar més diners a Sasha fins que l'enviï [...] és millor no discutir-hi perquè sinó no n'enviarà més.

–No som burros i no esperarem tres mesos per aconseguir una noia de 1.000 euros. No penso donar-li més diners. Pensa que si no ens envia més dones, haurem de tornar a casa.

–Dima, hem d'utilitzar altres captadors perquè aquest en Sasha no envia cap dona. No li paguis res més. I la Nàdia? I la tal Liuda? Els preus dels visats també s'han encarit però no li paguis res. Jo no enviaré més diners a Sasha ni per la tal Yulia. A més, si n'arriba alguna més, direm que s'ha escapat. Temo que pot aparèixer un "gall" [es refereix a un altre proxeneta] i encara se'ns endurà a les dues noies que tenim ara. No paguis res a en Sasha, tampoc cap import de visat, fins que no enviï noies.

[...]

–A: Explica-li tot. Que t'ajudi. Li dius –no ens en pots enviar una o què? Dóna-me'n una pel mateix preu que n'envies a un altre lloc. Si tu les vens per 5000, jo te'n dono 500 més–. Diga-li que estic molt enfadat, que pago el mateix preu que si enviés una noia a Noruega. Diga-li que li donaràs un grapat de diners, que estàs en xoc. Per què una en tres mesos? Què no n'hi ha? Quantes n'ha enviat a Noruega? Què fa, el burro?

–B: *Joder. Joder.* Avui hi trucaré. Només estic pensant amb això tot el dia. El febrer no ha anat gens bé.

–A: Com és que no hi hakis parlat? Jo ja li he explicat tot. Diga-li que em sap greu. Quan fa que ens ha enviat la darrera dona? Diga-li que estic nerviós, com si estigués malalt. Que si les noies no volen, les pots enganyar com ja has fet abans. Diga-li que s'està molt bé en un club.

En realitat, els captadors de Sant Petersburg asseguren a Yuri que no localitzen dones que vulguin viatjar a l'Estat espanyol perquè les russes tenen altres ofertes més atractives:

–Alexander: Les noies no volen venir a treballar a les carreteres d'Espanya tres mesos sinó que prefereixen deu dies a Finlàndia i no estar palplantades al ras. Si elles no volen, no les puc obligar a la força. A la ciutat es treballa bé i no volen sortir del país. Abans hi havia moltes noies però ara no n'hi ha tantes.

– Alexander: Jo no els hi puc tallar les mans. N'hi ha algunes que tenen fills i diuen que només poden estar fora de casa dues setmanes. Ni Espanya ni res. Volen anar a Finlàndia! I les que s'hi volen quedar més temps... el que em surt més a compte és que vagin a Espanya. Aquí sé que rebré els diners i a vosaltres us anirà bé. I si la noia no vol marxar, que diu que Espanya no, ja no hi pot haver conversa a Espanya per tres mesos.

Aquí moltes treballen bé a la ciutat. I les altres tenen por de viatjar lluny, al desconegut. En comparació amb fa dos o tres anys que hi havia molta gent.

Jo ho entenc tot. Jo escupo sobre elles i conec en Yuri de fa mil anys. No paga la pena escoltar a aquestes “putes” però ja t'he dit el que m'ha dit. M'és igual el que diguin aquestes dones.

La mercantilització de la dona fa que aquests proxenetes només les concebeixin com un instrument de la seva propietat i al seu servei. Un dels proxenetes paradoxalment es queixa de què les noies no assumeixin la funció d'objecte que se'ls ha assignat: “Com vols que no els hi diguem res quan s'amaguen diners? Què han vingut a treballar per elles mateixes?”.

El relat de les supervivents: esclavatge i supervivència

El relat de les condicions de vida d'aquestes dones transcendeix públicament perquè algunes d'elles, enganyades i explotades sexualment, decideixen denunciar. La investigació identifica tres víctimes amb noms clau (XXX2, X-82/2005, XX123) que s'acullen a la figura de testimoni protegit encara que al final del procés judicial – si arriba aquest moment– totes les parts tenen dret a conèixer la seva identitat. Les tres coincideixen a manifestar que tenen molta por a les represàlies que poden patir tant elles com les seves famílies que es troben al país d'origen.

Del seu relat, se'n desprèn que no sempre són conscients que hauran de prostituir-se per pagar les despeses del viatge concertades en el país d'origen. En ocasions, viatgen atretes per una oferta laboral d'hostaleria, de restauració o de

neteja. Una vegada arriben al territori espanyol, els proxenetes informen a les dones de l'explotació sexual i de l'obligació de donar diàriament la meitat dels guanys als captors per pagar el deute que suposen les despeses generades pel viatge. En cap cas, se'ls indica en quin moment s'acabarà l'explotació sexual.

Mentrestant, els homes de l'organització actuen sense contemplacions i utilitzen la violència i la intimidació per coaccionar les dones. Yuri té clar que no es pot fer creure a les dones que "són models o princeses" sinó que s'ha de fomentar la rivalitat entre elles i tan sols generar confiança en una per controlar la resta.

Les rígides condicions que imposa s'accentuen progressivament a inicis de febrer de 2006. Ell es queda la meitat del que guanyen i els hi exigeix que treballin més quan creu que no rendeixen prou; les impedeix relacionar-se amb tercers, sortir de casa durant el dia de descans sota coacció i les obliga a despenjar-li el telèfon per controlar hora rera hora el nombre de clients que porten i els guanys obtinguts.

El règim d'esclavatge comprèn moltes capritxoses, càstigs severos, amenaces de mort i condicions molt més restrictives. Per evitar que les dones fugin, estableixen un control estricte retirant-los la documentació i obligant-les a treballar sis dies a la setmana: cadascuna pot arribar a mantenir 25 contactes sexuals diaris sense dies de descans i practicant l'activitat sexual a l'interior dels vehicles situats a la via pública sense les mínimes mesures higièniques. També amb condicions climatològics adverses.

–Dimas està plovent a pluja batent, podem marxar?, li demana la Yulia.

–Quedeu-vos encara una estona més. Si veus que continua el mal temps, marxeu que jo no podré venir més tard.

[...]

–Sasha, què feu encara a la carretera. Sou subnormals. Fa estona que us he dit que marxéssiu, diu Dimitry.

–Quants diners has fet? afegeix Dimitry.

–Em fa por dir-t'ho perquè crec que no he arribat als 400, diu la noia.

–Estàs malament del cap? Vols que Yuri entri en xoc? Ja parlarem al cotxe.

Malgrat que tenen un dia lliure a la setmana, no es poden moure de l'hotel sense autorització i, si surten sense avisar, els proxenetes els imposen una multa

econòmica, les amenacen i les peguen perquè no s'atreveixin a repetir-ho. En aquests episodis, algunes de les noies pateixen violentes agressions. Una testimoni explica que una amiga, de nom Katia, s'escapa, la localitzen i l'obliguen a pagar 600 euros de multa i a viure amb ells. Si torna a fugir, l'amenaça és matar al seu fill que viu a Rússia.

D'altres intenten la fugida a la mínima oportunitat com s'evidencia en les intervencions telefòniques. Aquests són alguns exemples: Yana (1985, Sant Petersburg, Rússia) pateix amenaces des de que arriba, el 5 de febrer de 2007, perquè manifesta que vol plagar i tornar a Rússia. Yuri contesta terriblement enfadat, l'escriu i li diu: "has vingut per treballar. I si te'n vas, hauràs de pagar igualment els 2000 euros. Si em fas enfadar més, t'enviaré a la pitjor carretera que controlo"; Ekaterina (1982, Sawkoptoctah, Rússia) fuig amb un noi. Arran de la fugida, la seva família rep trucades preguntant com es troben, un fet que percep com una amenaça i decideix tornar amb l'organització. Alexandra (1980, Sant Petersburg, Rússia) arriba enganyada pensant que es dedicarà a la neteja. Les bufetades dels primers dies i la pressió perquè treballi més li fa entendre que Yuri mai la deixarà marxar encara que pagui el deute dels 2.000 euros. És una de les que, cansada de les vexacions, decideix fugir i denunciar però tem per ella i per a la seva família.

Les dones estan obligades a continuar exercint la prostitució encara que vulguin abandonar aquesta activitat amb el pretext que han de pagar les despeses de viatge, la documentació, el manteniment, l'allotjament i la suposada protecció que els hi donen.

Alena i Yulia mantenen una relació de connivència i, probablement, de supervivència amb els responsables de l'organització. Són els ulls dels proxenetes sobre el terreny en el punt quilomètric 745 de la N-II, des d'on controlen la resta de dones: avaluen la qualitat del treball, fiscalitzen els guanys i no permeten que denunciïn la seva situació a les autoritats.

Quan els proxenetes deixen les noies a l'Hotel Los Angeles de Figueres, Yuri recull a Yulia –una de les seves dones de confiança–, condueix cinc minuts pels voltants de l'hotel sense fer cap mena de recorregut lògic i després s'atura perquè la dona torni a baixar. Durant aquesta estona, Yulia entrega la quota diària que les noies paguen a l'organització.

En algunes ocasions, Yuri i Yulia mantenen una forta discussió a través de la finestra del vehicle. Tot seguit, Yuri fa pujar al vehicle la Yulia recorrent alguns quilòmetres i continuant la discussió. El vehicle es torna a aturar al mateix lloc on havia arrencat i Yulia surt del vehicle. Ella busca alguna cosa a l'interior de la bossa, treu una altra quantitat indeterminada de diners i li dona a Yuri.

La lluita pel control del territori

Gyunaidan àlies *Ghenadi* (1991, Sredishte-Silistra) i Elena (1984, Tirgu Neamt) arriben el maig de 2006 amb un microbús, procedent de Bulgària a Catalunya, encara que ella és de nacionalitat romanesa. Des de la seva arribada, Elena es prostitueix al punt quilomètric 743 de la N-II, en el terme municipal d'Ermadàs (Alt Empordà), una zona que està sota la influència territorial de Yuri.

- Aquí no pots treballar perquè aquesta carretera és meva i ja hi porto 5 anys. Aquí només treballen les meves noies. Per qui treballes? diu Yuri.
- Treballo pel meu marit. Aquest és el seu contacte, afegeix Elena.

Elena li dona el telèfon del seu marit Ghenadi i continua treballant al mateix punt quilomètric d'Ermadàs durant tres mesos sense cap problema. Se'n va a Romania i quan torna a Catalunya, rep una trucada des de Rússia.

- Hola! Qui ets?, diu Elena.
- Escolta'm bé! En aquesta carretera no hi poden treballar ni noies búlgares ni romaneses. Abans, et vaig deixar treballar perquè no tenia noies però ara ja en tinc. I si no te'n vas ara mateix, et juro per la meva mare que et passo per sobre amb el cotxe. Jo araestic a Rússia però amb dues setmanes torno. Ves en compte!, amenaça Yuri a Elena.

Ni Ghenadi ni Elena es prenen seriosament aquestes amenaces. En realitat, Elena no és la única dona a qui explota el seu marit. En té d'altres en diversos punts de la carretera. És principis de març de 2007. Ella està al punt quilomètric que ocupa a la N-II. Observa un vehicle de color verd fosc amb matrícula de Girona que circula diverses vegades per davant del punt quilomètric on se la troba habitualment. No coneix el conductor. De cop, s'adona que a la part del darrera del vehicle s'hi amaga

Yuri. En un moment donat, el vehicle s'aproxima a gran velocitat i aquesta fa un salt al voral d'emergència per evitar ser envestida pel cotxe. L'Elena se sobresalta. Està embarassada. El marit vol que treballi fins dos mesos abans de donar a llum.

L'episodi il·lustra les desavinences entre les dues organitzacions pel control del territori i, alhora, evidencia la vulnerabilitat de les mateixes víctimes que, per exemple, malgrat estar embarassades continuen treballant. A aquest primer episodi d'enfrontament el seguiran d'altres més hostils amb la voluntat coincident de Yuri i de Ghenadi d'ampliar la seva influència en aquesta carretera:

–Yuri: truca a l'Elena perquè ahir estava on treballa la meva noia i li dius que se'n vagi a la zona de Vilajoana.

–Ghenadi: i a l'altre tram?

–Yuri: hi ha un lloc en el gir de l'esquerra de Vilajoana. Allà, però, que no hi vagi perquè hi tinc una altra noia i tots els llocs estan ocupats. No n'hi posis cap perquè les meves noies s'enfadaran i se n'aniran.

–Ghenadi: Bé.

–Yuri: T'ho estic dient seriosament, ves més endavant, hi ha un trencant a l'esquerra que diu "Vilajoan". No vull la teva dona en el punt on se situa perquè hi tinc les meves noies.

[...]

–Yuri: Ves en compte perquè tinc un germà i molts amics albanesos i no tinc cap problema per matar-te a tu i a la teva noia, ja saps com són els albanesos.

[...]

–Yuri a un subaltern: Digues a Ghenadi que "demà hi aniràs i el mataràs allà mateix". En Ghenadi ens té por, ho sé.

–Dima a Ghenadi: Si no treus les noies d'allà, vindrà la meva gent i els hi tallaran el cap a les teves *ties*.

–Ghenadi: Si a les meves noies els hi passa alguna cosa, a les vostres també. Això funciona així!

–Dima: "Em suen les noies".

[...]

–Yuri: Aquest, en Ghenadi, té amics “que són gitanos de merda” i cal espantar-lo amb matar-lo si cal. I diga-li que li posarem una bomba al cotxe. I si fa falta matarem les seves noies.

[...]

–Dima: Pobre de tu que toquis les meves dones. Et trencaré el cap, puta.

–Noia: Donaré el teu número a la poli i et tancaran.

–Dima: Ara mateix vinc. Tu no treballaràs aquí, puta!

[...]

–Yuri a Dimitry: Diga-li a Ghenadi que el matarem, que si vol viure tregui les noies de la nostra carretera. Dimitry estem acabats...

–Dimitry a Ghenadi: Encara que els hi ensenyis a les teves dones trucar a la policia, et tallarem el cap.

–Ghenady a Dimitry: Et tallarem la polla.

–Dimitry a Ghenadi: Nosaltres també.

–Ghenady a Dimitry: Diga'm on estàs, que vinc ara mateix per parlar amb la teva polla.

[...]

–Dimitry a Yuri: En Ghenadi m'ha dit que morirem, que ara és la seva carretera, el seu camí i les seves noies treballaran allà. Estic en xoc.

Quan les hostilitats creuades entre Yuri i Ghenadi s'intensifiquen, les més perjudicades són de nou les dones. Els líders de les dues organitzacions s'encaren entre ells, prefereixen que el conflicte es produeixi entre les dones que ocupen trams a la carretera i evitar denúncies de la policia:

–La búlgara, Galya (1973, Bulgària) es troba al quilòmetre 740 entre Vilajoan i Pontós. Un cotxe de color verd fosc amb matrícula de Girona s'atura a la seva alçada. Un tipus de nom Dimitry [actua en nom de Yuri per absència] acompanyat del que va dir que era el seu germà va baixar del cotxe i li va dir amb to amenaçant: “–No et vull tornar a veure treballant aquí perquè sinó potser et passo per sobre amb el meu vehicle”. Dies més tard, la Galya continua al mateix punt i Dimitry reapareix: “si continues treballant aquí, et mato”. Galya diu a la policia que les russes no les deixen treballar perquè assegurin que la carretera és seva.

[...]

–La russa, Yulia, diu a Dimitry [actua en nom de Yuri per absència] que estan de costat amb les búlgares i no la deixen treballar. No s’hi vol quedar i està preocupada perquè no guanyarà res. Prefereix tornar a Rússia. Per contra, Dimitry insisteix que es quedi en el seu punt quilomètric i planti cara. Davant d’aquestes circumstàncies, Yulia diu que no li pagarà perquè tampoc l’està protegint i l’home li recorda que hi ha un compromís. Dimitry li repeteix que es quedi al seu punt i que sigui ella la que no deixi treballar a les búlgares.

Aquestes intervencions telefòniques evidencien que el grup dirigit per Yuri controla un tram de la N-II als quals s’hi refereixen com a “pàrquings”. Hi ha nombroses trobades entre els dos responsables de les organitzacions criminals. Per exemple, els dos individus, Ghenadi i Yuri, es troben al bar Viki de Figueres a la cruïlla de l’Avinguda Perpinyà amb el carrer Rec Arnau on estacionen els vehicles. Ghenadi condueix un Volkswagen Passat de color negre i matrícula búlgara. Accedeix a l’interior del local amb Elena on Yuri ja els espera. S’asseuen a una taula i parlen.

Elena es manté en un segon pla. No verbalitza cap paraula. L’agent, que observa l’escena de lluny, intueix una certa submissió de la dona en relació als dos altres individus. Ella no intervé en la conversa, mira al terra mostrant cert temor i, en algun moment, el marit l’obliga a sortir al carrer.

Poca estona després, en Ghenadi se’n va amb l’Elena a l’Hostal Don Pepe, on viuen; li fa un gest perquè se’n vagi a l’habitació i ell es reuneix amb tres homes de nacionalitat búlgara a qui sembla que doni directrius després de la seva reunió amb Yuri.

Entre el febrer i el març de 2007, Ghenadi insisteix per via telefònica a Yuri que l’autoritzi a situar les seves dones en els trams de la carretera que l’organització russa-albanesa no ocupa però el primer s’hi nega i diu que, probablement, si no veuen les dones és perquè estan fent un servei.

La principal conseqüència d’aquesta rivalitat perjudica encara més a les noies que han d’oferir preus més baixos per afrontar la competència:

–Tothom pregunta per Yulia. Ahir, a aquesta hora, n’havia fet 350. No sé el que passa però m’intenten regatejar el preu. I jo els hi dic: 30, complet, i 20 xupar, diu la Sasha.

[...]

–Etic malament. Només tinc 50 euros a la bossa. Un client amb tot el dia. Ha vingut la policia. Hi ha uns cotxes de matrícula espanyola amb uns nois que porten tatuatges i cadenes amb pinta de romanesos, ho diu una de les noies.

–Tranquil·la. No passarà res.

La fi de Yuri i Vini

La posició de Yuri cada vegada és més feble davant dels búlgars que tenen capacitat per introduir un major nombre de dones i ocupar més trams de la carretera. L'ocupació del territori va acompanyada d'una vintena de proxenetes que es distribueixen les tasques logístiques i de control de les víctimes. Yuri pretén fer-los pagar un impost per ocupar els llocs però ell mateix diu a un subaltern: “serà difícil que paguin perquè són gitanos”. La infraestructura creada per Yuri s'està desmoronant: tant el nombre de noies com el capital econòmic que disposa van a la baixa. No hi fa res que Vini pretengui intimidar al grup rival passejant-se amb una pistola automàtica quan parla amb els búlgars.

Aquesta però no és la única causa del seu declivi. El principal motiu és la denúncia de dues víctimes. Les dones han pagat els 2.500 euros de deute però en comptes de recuperar la llibertat, Yuri els imposa l'obligació de continuar pagant els 170 euros diaris. Per això, quan una de les víctimes arriba al punt quilomètric la N-II, un home de nom Pedro que coneix d'haver-lo vist diverses vegades sense ser-ne client, l'ha convençuda perquè l'acompanyés a la comissaria de Sant Feliu de Guíxols i denunciï la seva situació.

A partir d'aquesta primera denúncia, els Mossos d'Esquadra localitzen les dues altres dones a la carretera N-II, a uns deu quilòmetres en direcció a Girona, les quals es corresponen amb la descripció de la testimoni protegida.

El relat de les noies coincideix tant en la forma de captació com en les condicions imposades una vegada arriben a l'Estat espanyol. Els seus testimonis obliguen a iniciar una investigació dels Mossos d'Esquadra. Després de mesos de seguiments i d'intervencions telefòniques, la policia deté el febrer de 2006 a Vini en el camí vell de Calonge de Castell-Platja d'Aro. Ple d'ira, indignat i sorprès perquè, en realitat, no s'ho esperava:

– “Quina noia m’ha denunciat!!!”, ho anota a la minuta l’agent amb número de carnet professional 5125.

A l’interior del seu vehicle Peugeot 307 de color blanc amb plaques espanyoles, s’hi localitza el passaport d’una de les noies que ha denunciat. En el mateix carrer, Vini diu que hi ha un altre vehicle de la seva propietat, un Mercedes CLK de color blau tipus Cabrio amb matrícula belga. A l’interior del vehicle es localitzen diversos documents d’ingressos bancaris per un valor de poc més de dos mil euros. Sorprèn que Vini tingui diversos vehicles, faci ingressos bancaris i digui que no treballa.

Poca estona després, la policia deté Yuri a un pis llogat del carrer Llescadors, de Calonge. En el moment que aquest signa la declaració, demana als agents: “Amb quin nom signo, com a Valery Musatov o amb l’altra”. En el domicili s’hi intervenen poc més de cinc mil euros.

Les declaracions de Yuri i Vini davant la policia consisteixen a negar totes les acusacions. Els dos coincideixen a afirmar que tenen negocis propis a altres països i que passen períodes de vacances a la Costa Brava. Només Yuri admet tenir relacions amb una prostituta com a client però nega rotundament que sigui proxeneta, que hagi retingut mai la documentació de cap dona o que hi hagi fet cap pacte econòmic. Per contra, Vini assegura que mai ha tingut cap mena de relació amb prostitutes i que les dones només l’han denunciat per regularitzar la seva situació jurídica a Espanya.

Tot i que el jutge decreta pels principals acusats presó comunicada i amb fiança, aquests processos judicials són difícils d’acreditar. En les vistes orals, els testimonis no solen presentar-se a declarar. Per tant, si no hi ha testimonis, no hi ha història a ratificar. En una de les converses intervingudes, Yuri parla d’un testimoni que ha de declarar i ell mateix li diu al seu interlocutor que la intimidarà perquè no es presenti.

Més endavant explica a un tercer que la causa s’ha tancat perquè no s’han localitzat els testimonis. Yuri aclareix al seu interlocutor que la testimoni ha desaparegut del país perquè s’ha casat a Rússia. Per tant, confia que no anirà al judici.

Pel que fa a l’altra home de confiança de Yuri, Dimitry (1975, Rússia) declara que no treballa i que tan sols fa mig any que viu a l’Estat. Admet que trasllada les noies de casa al punt d’exploració però assegura que ho fa com a mostra d’amistat.

Malgrat la resposta, hi ha algunes dades que transcendeixen de les intervencions telefòniques que el contradueixen: afirma que Yulia li dona diners perquè ara està passant un mal moment laboral; quan ell diu a les noies que han de treballar més per guanyar una major quantitat de diners assegura que es tracta d'un consell d'un bon amic; quan els hi pregunta sobre la menstruació és perquè es preocupa de la seva salut; quan els hi demana si tenen problemes amb altres noies, ho fa perquè està interessat en el seu benestar emocional i, finalment, quan se li pregunta perquè anomena "boss" a Yuri, contesta que no ho sap. En la mateixa línia, assegura que mai ha fet gestions per portar noies de Rússia a Espanya i, en canvi, admet que ha discutit amb Ghenadi pel control de la carretera. Diu que ha estat un encàrrec de Yuri i d'algunes noies que se sentien pressionades pels búlgars.

El cert és que Dimitry fa enviaments periòdics de diners tant a Slava com a Kroll suposadament per pagar les dones que els hi envien. En total, han enviat i rebut 85.000 euros en els últims mesos. Vini envia diners amb petites quantitats a familiars d'Albània però rep importants sumes d'Itàlia, Bèlgica i França. També efectua enviaments de grans quantitats de diners a Rússia i a Ucraïna.

En relació a les operacions rebudes a Rússia per part de Viacheslav, la policia en té constància de quaranta-tres entre octubre de 2003 i desembre de 2005. La quantitat de diners rebuts per part d'aquesta persona ascendeix a 53.111'22 euros havent-se efectuat els enviaments des de Platja d'Aro, Figueres i Barcelona. Destaquen els moviments de Dimitry tant en nombre com en quantitat de diners enviats. Viacheslav rep a Rússia des de de Platja d'Aro 1439'5 euros en un enviament fet per una de les dones explotades el 7 de desembre de 2005.

Pel que fa a les dones de l'organització, la principal controladora, Yulia (1976, Rússia), admet estar explotada a la N-II a mans de Yuri juntament amb diferents víctimes, algunes de les quals s'han fugat els últims dies. Yulia, que anteriorment havia treballat a Àustria i a Israel, demana una ordre de protecció perquè assegura que "Yuri és un tipus perillós que em pot fer mal a mi i a la meua família". Tot i que Yulia és processada, queda absolta.

La sentència (núm. 4357/09) de la Secció Quarta de l'Audiència Provincial de Girona, del 19 de juny de 2009, condemna els principals proxenetes (Yuri, Vini, Dimitry) a una pena de 15 anys "per delictes continuats d'immigració clandestina amb finalitat sexual, ànim de lucre i organització i delictes de determinació coactiva de prostitució" i una multa de 10.000 euros per a cadascuna de les víctimes. A Dimitry

se li substitueix la pena per l'expulsió del territori espanyol l'any 2016. A Vini, que ja tenia una condemna relacionada amb la prostitució de l'any 2008 a Bèlgica, se l'extradita. I a Yuri se li dona llibertat provisional el març de 2009 per malaltia terminal. Mor poc després al seu país.

Per contra, Gyunay a qui s'havia acusat del delictes de rufianisme per l'explotació de la seva parella, Elena, se l'absol. En la sentència s'assenyala que la mateixa Elena nega que ell es beneficiï de la seva explotació sexual i que, en tot cas, ella li va demanar protecció en relació als acusats perquè són parella. D'aquesta manera, Gunay té via lliure per apropiarse del control territorial de la N-II a la zona fronterera.

Explotada per Yuri i assassinada a mans d'Eckert

Entre les dones que sotmet Yuri però que no apareixen en aquesta causa hi ha el nom de Maria Veselova. A mitjans de novembre de 2008, els Mossos d'Esquadra reben una informació per telèfon d'una dona amb accent estranger que no es vol identificar. El testimoni anònim relata que una dona amb tatuatge en un braç localitzada morta el primer de març de 2005 en el voral de la C-25 (eix transversal Girona-Lleida), punt quilomètric 195 de Sant Sadurní d'Osona, podria ser una dona russa de la zona de Sant Peterburg que es deia Maria.

Un dels elements més identificatius de la dona és el tatuatge al braç esquerra, un dibuix de dues noies abraçades donant-se un petó que anava de la seva espatlla fins al colze.

Maria Veselova, de Karelia (Rússia), va viure a Sant Petersburg des de 1996 fins al desembre de 2004 on va treballar de perruquera i cambrera. A finals de 2004, truca al seu pare per dir-li que se'n va a Espanya. Arriba en un vol procedent de Finlàndia a l'Aeroport del Prat on l'espera en Yuri per explotar-la a la zona fronterera de la N-II. La dona, que era lesbiana i parella d'una altra víctima d'explotació sexual de nom Olga, depenia també del mateix proxeneta. La testimoni anònima defineix Yuri "com un home extremadament violent i molt conegut en l'ambient de la prostitució que va prohibir terminantment a totes les noies que facilitessin informació als agents de policia que investigaven la seva mort i que en aquell moment les interrogaven en el seu lloc de prostitució de carretera mostrant fotografies de la seva companya i del seu tatuatge".

Els Mossos d'Esquadra conclouen que Maria Veselova és recollida el darrer dia d'abril de 2005 a la N-II pel camioner alemany Volker Eckert qui la va assassinar estrangulant-la amb un llaç. Probablement, la víctima estava conscient en el moment de la mort perquè tenia unes petites erosions a la zona del coll suposadament produïdes per ella mateixa en l'intent de treure's la soga al coll.

El cadàver –aparegut totalment nu, estirat d'esquena a terra i amb dues mans creuades recolzades a sobre la panxa– no va ser ni arrossegada ni llançada sinó deixada en la posició que es va trobar. L'autor, Volker Eckert, era un assassí en sèrie que, almenys, va matar quatre dones més que es prostituïen a carreteres d'Alemanya, França i Espanya encara que no es descarta que sigui el responsable de més morts a d'altres punts d'Europa. L'expedient és arxivat l'abril de 2007 quan Eckert se suïcida en la seva cel·la de la presó alemanya de St. Georgen-Bayreuth.

5.2. Els clan dels búlgars: comprar, explotar i vendre

Quan els Mossos d'Esquadra detenen a Yuri i els membres de la seva organització criminal, el jutge decreta presó preventiva. L'ingrés a presó suposa la fi de l'hegemonia d'aquests proxenetes en el control territorial de la carretera la N-II. A partir d'aquest moment, Ghenadi té via lliure per desplaçar les poques dones d'origen rus que queden a la zona. En el judici al qual s'enfronten els russos i també està acusat Ghenadi, no queda acreditat que aquest exploti sexualment Elena ni s'aprofiti dels seus guanys. Ell queda absolt mentre que Yuri i els seus homes se'ls condemna per delictes relacionats amb la prostitució.

Ghenadi i Elena havien arribat a la Jonquera a inicis de 2006, procedents de Bulgària, amb la intenció de controlar territorialment la zona fronterera i lucrar-se de l'explotació sexual de desenes de dones. En realitat, el líder de l'organització criminal és Gyunaydan àlies Gyunay (1969, Sredishte-Silistra, Bulgària), el pare de Ghenadi. L'home acumula antecedents penals per coacció o lucre sobre prostitució i tràfic il·legal i immigració clandestina amb finalitat sexual durant els anys 2007 i 2008. El principal proxeneta té dos fills, Gyuray àlies Ghenadi (1991, Sredishte-Silistra) i Nazifov àlies Nazif (1994, Sredishte-Silistra) que controlen aleatòriament el territori en nom del seu pare qui dóna les ordres des de Bulgària amb algunes visites puntuals a l'Estat espanyol. Fa anys que aquest clan familiar búlgar i d'origen turc es dedica a l'explotació sexual de dones de Bulgària i Romania.

La investigació ha acreditat que els enviaments econòmics superen els 240.000 euros entre els anys 2007 fins al 2011 tot i que cap dels membres d'aquesta organització no han tingut cap activitat laboral ni legal coneguda a Espanya.

Elena, parella sentimental de Ghenadi, juga un paper clau en l'organització perquè esdevé la principal controladora de les dones tot i que ella també és explotada a la carretera i tutelada pels proxenetes. Ella sol vestir caçadora de pell de color negra, pantaló jean de color gris i sabates fosques amb una bossa de platja de color blau amb la inscripció amb lletres blanques "Mallorca" i una altra de color negra tipus bandolera creuada sobre el pit. Elena realitza tasques de control conjuntament amb una altra dona, Iglíka, amb qui comparteix el tutelatge de les víctimes. Les dues controladores es tornen per fer viatges a Bulgària amb l'objectiu que una d'elles sempre estigui a Espanya. A través de les intervencions telefòniques, sembla que tant l'Elena com la Iglíka són parelles sentimentals del

mateix Ghenadi. Tot i així, en algun moment, en realitat, és Gyunay qui pren les decisions: fixa el preu de l'explotació sexual (sexe oral, un mínim de 20 euros; fel·lació i coit, 30 euros), dirigeix les controladores i decideix en quin moment poden viatjar a Bulgària. També s'encarrega de l'enviament de diners, de la selecció dels punts quilomètrics de la carretera i, específicament, de la captació de noves víctimes. Ell és també el beneficiari dels enviaments econòmics.

Quan Gyunay i els seus fills arriben de Bulgària, Elena o Iglia, indistintament, van a rebre'ls a l'aeroport i durant el trajecte per la N-II fan parades que coincideixen amb els punts habituals de prostitució on exploten les dones.

La principal zona d'influència d'aquesta organització és la carretera N-II (sobretot, en les poblacions de Vilademuls, Bàscara i Pontós) però s'estén en altres vies de comunicació rellevants on hi ha molta afluència de turistes (les carreteres principals que porten a Roses, l'Escala, la C-66 –de Flaçà a la Bisbal–, la N-260 –de Figueres a Portbou–, el sud de la demarcació de Girona i el nord de la de Barcelona). Paral·lelament, aquest clan també té dones explotades a Bremerhaven (Bremen), Alemanya. Tot i la seva hegemonia territorial, se sap que han arribat a acords amb proxenetes que exerceixen el control en altres carreteres. De fet, quan aquests grups criminals s'adonen que altres organitzacions col·loquen dones sense la seva autorització, investiguen qui són per prendre les mesures oportunes i eliminar la competència.

Les organitzacions habitualment canvien les dones de punt quilomètric per donar una sensació de novetat als possibles clients però, per contra, els punts que controlen i exploten són fixes. En aquests punts, sempre hi ha dues dones soles però estan molt pròximes entre elles. Les dones que arriben sempre estan acompanyades i controlades per altres prostitutes veteranes o de confiança dels proxenetes que són les que retenen la seva documentació. Algunes d'aquestes dones, quan acaben jornada diürna continuen el seu treball en horari nocturn a clubs de la zona allargant la durada diària de l'explotació sexual.

L'organització criminal, que manté el control d'aquest territori fins a l'any 2011, es dedica "a comprar i a vendre a les víctimes" per traficar-les i explotar-les sexualment. La investigació determina que almenys hi ha tres dones, venudes a Bulgària per traslladar-les a Catalunya, i començar-ne l'explotació a la zona fronterera.

Pel que fa als diners, l'organització fa enviaments de valor considerable. Entre finals de 2003 i principis de 2007, envia a l'exterior 70.235 euros i rep 14.936 rebuts. Prop de 85.000 euros es concentren sobretot entre els anys 2004 i 2005.

Els membres de l'organització s'aprofiten de la vulnerabilitat de les dones en el seu país d'origen. Es tracta de nenes i dones analfabetes majoritàriament amb recursos econòmics escassos i procedents de famílies molt humils. Una vegada a l'Estat espanyol, on arriben acompanyades dels seus propis captadors, són rebudes per altres membres de l'organització que les traslladen a pisos de lloguer on són informades que hauran de prostituir-se en clubs o directament al carrer o a la carretera. És en aquest moment que se'ls hi comunica que part o gairebé la major part dels seus ingressos s'hauran d'entregar a l'organització fins que paguin el deute que han contret. Les sotmeten a un control estricte per evitar que es puguin comunicar amb la seva família i amb els cossos policials retirant-los la documentació i amenaçant-les físicament i emocionalment.

La majoria d'aquests proxenetes i les dones explotades viuen a l'Hostal Don Pepe de Figueres, un establiment que es converteix en el centre logístic d'aquesta organització criminal. Són clients encara que paradoxalment ningú més hi pot reservar una habitació. Com que l'establiment té pàgina web, la policia intenta reservar una habitació però sempre està ple. Des de l'any 2005, aquest hostel no paga l'IBI ni l'IAE ni la llicència municipal d'activitat. Des del juny de 2007, el titular és Juan Martínez Cánovas i està en el registre d'establiments hotelers. L'any 2010 declara 11 habitacions i 20 places. És un hotel amb una llarga trajectòria. Es va fundar el 23 de gener de 1973 i l'actual propietari va adquirir-lo l'any 2004. Es tracta d'un edifici de tres plantes i una superfície total de 180 m². És aquí on es produeixen la majoria de reunions entre proxenetes de diverses organitzacions criminals pel control territorial de la frontera.

La policia local ha atès diverses alertes d'emergència per casos de violència masclista en aquest local. Quan els agents hi intervenen, hi ha poca cosa a fer. Les dones solen mantenir una relació sentimental amb els seus proxenetes, algunes d'elles, amb la intenció de millorar la seva situació personal. De fet, la violència sobre la dona és habitual en aquest entorn.

Aquesta organització criminal controla dones explotades en altres establiments hotelers de Figueres: els hotels Androl, Galicia i Los Ángeles. Tant si es troben a la carretera com a l'hostal, els membres mantenen la prudència a l'hora

de comunicar-se per telèfon en relació a qüestions sensibles, esmentant que tenen altres línies de seguretat, per internet o per via presencial. Aquestes mesures de seguretat les mantenen en els seus desplaçaments diaris, a peu o amb vehicle. És, segons la policia, un símptoma de què són plenament conscients de la seva activitat criminal i fan les maniobres per esquivar possibles seguiments policials.

El desencadenant d'aquesta operació és una denúncia a Bulgària. Un marit, Atanas, denuncia que la seva dona, Galina, ha estat segrestada per uns proxenetes de Silistra. Un d'ells es diu Nedko i l'ha venuda a dos individus: Gyunay i Bergin. La policia búlgara inicia una investigació en la qual descobreix que Galina coneix durant l'estiu de 2009 a Gyunay i aquest li proposa ser prostituta a Espanya. L'home presumptament li assegura que tots els diners són per ella a excepció de 200 euros que li ha d'abonar per despeses de viatge, allotjament i dietes. En el mateix vehicle que la traslladen a Espanya, hi ha una de les controladores, Elena, amb qui comparteix pis a Figueres. L'endemà Gyunay la porta a un punt quilomètric de la N-II. Després de diversos dies de prostituir-se, Galina no guanya suficients diners segons l'organització. Gyunay la comença a amenaçar que li trencarà les costelles si no s'hi esforça més. En aquell moment, sap que l'han venuda per 2000 euros i que no li retornaran la documentació. Galina no pot escapar fins el juliol del 2010. Quan arriba a Bulgària, els denuncia.

Una altra de les víctimes és Elmaz àlies Silvana (Bulgària, 1990) que arriba el 14 de desembre de 2008 amb la promesa d'una feina a Espanya. Gyunay li diu que quan arribi al país, sabrà a què es dedicarà. Tan bon punt arriba a la Jonquera, ell li retira la documentació i li explica que l'ha comprat per 1.500 euros. L'endemà de la seva arribada, el fill Nazif l'acompanya a un punt quilomètric de la N-II, molt a prop de Pontós. Tot i pagar el deute, no la deixen treballar i l'amenacen que mataran al seu fill. De fet, Elmaz arriba a Espanya el 2008 i el desembre de 2011 té un nadó a l'Hospital de Figueres i és obligada a continuar prostituint-se a la carretera.

Una altra víctima, una testimoni protegida, explica un relat molt similar amb l'agreujant que la tanquen en un pis de Figueres perquè demana tornar a Bulgària. Assegura que la deixen sense menjar ni beure i el seu telèfon mòbil no té targeta. Quan contacta amb la seva mare li diu "mare, m'estan fent prostituir, no em deixen marxar, tenen la meva documentació" i, en una altra trucada, "mare, què passa, ja no ho suporto més". La policia la localitza a la carretera N-II, al punt quilomètric 744'3 (Pontós).

La quarta víctima Birzgyuzel, una menor de 17 anys, és traslladada pel fill petit de Gyunay, Nazif. Es coneixen perquè són de la mateixa població i, amb l'autorització signada dels pares, la porta enganyada pensant que treballaria en un cafè. Quan arriba a Espanya i li diu què ha de fer, ella s'hi nega. Ell la colpeja i li retira la documentació. Està explotada durant un any. Durant el captiveri, els fills de Gyunay no només se li queden els 200 euros que guanya diàriament sinó que abusen reiteradament d'ella. Quan és rescatada per la policia espanyola, la traslladen en un centre de menors. A aquest centre, Elena, una de les controladores, la recull amb l'autorització signada dels pares i la partida de naixement de la menor però sense tenir el seu vistiplau real. Aconsegueix emportar-se-la i quan la menor torna a Bulgària és traslladada i retinguda en contra de la seva voluntat en el domicili de Gyunay fins que aconsegueix ser rescatada de nou per la policia búlgara.

El control territorial de la zona fronterera

Durant aquests anys, l'organització criminal de Gyunay exerceix el control territorial de la zona fronterera i n'elimina la competència. Els conflictes sovintegen en un moment de gran visibilitat de dones a la carretera. En una intervenció telefònica, Elena manifesta que ha agredit a una noia que s'ha col·locat sense la seva autorització en un punt quilomètric que ella considera que li pertany. Ella mateixa expressa que si no se'n va, l'agredirà i "la deixarà com va deixar una altra [en relació a una dona]" referint-se a la N-II com "a la seva carretera":

Les paraules d'Elena mostren episodis d'agressions i amenaces entre dones explotades sexualment en un règim d'esclavatge. Les dones estan situades a la vorera d'emergència de la N-II sense les mínimes condicions higièniques i en jornades laborals que s'allarguen deu i dotze hores. És habitual que ni tan sols se les preservi de contagiar-se de malalties de transmissió sexual. Els proxenetes estan més preocupats dels beneficis que poden generar les dones que de la seva pròpia salut:

–Iglïka i Gyuray parlen que Sevda va fer una fel·lació a un client sense preservatiu cobrant massa poc.

–Davant la possibilitat de fer un "servei especial", com és passar dues noies amb un client, Gyuray marca directrius clares de com fer-ho i cobrar-ho. Li preocupa que l'endemà no estiguin a la carretera a la mateixa hora.

Tot i així la principal preocupació és que d'altres organitzacions criminals no s'apropriïn del control territorial de la mateixa zona. Amenaces, intimidacions i agressions són alguns dels mètodes de coacció no només sobre les dones sinó també sobre aquells que volen exercir la seva influència a la zona fronterera. En la llei que aquest grup imposa, qualsevol proxeneta que vulgui col·locar una dona, ha de demanar autorització prèviament al líder de l'organització.

–Elena a Ceyhan: un client m'ha dit que hi ha moltes noies a la part de dalt de la carretera on treballa la polaca. Ves a mirar qui les ha portades! Si ho ha fet Ismael, li faré molt de mal.

–Ceyhan a Elena: Sí, són 5 o 6 noies noves però no aguantaran massa perquè algú les pegarà. M'he assabentat que el proxeneta es diu Aysun i que ningú el coneix amb aquest nom a la Jonquera.

–Elena a Ceyhan: Truca a Chopi. Diga-li a en Chopi que li digui a Erol que reculli a la noia que ha deixat a la calçada. Si aquesta noia segueix allà, vina i em reculls. La pegaré. L'apallissaré tant que ningú podrà salvar aquesta noia de les meves mans.

[...]

–Elena: Has trucat a Beyzat? M'ha dit que volia posar una noia en el meu lloc.

–Batko: No, només ho volia per dos dies. Em deu diners. Per això, només era per dos dies.

–Elena: Batko no em vull enfadar amb tu. Tu ets el taxista.

–Batko: No m'enfado. Només t'ho volia preguntar. Només dos dies.

–Elena: No, no! Perquè nosaltres tampoc tenim feina.

–Batko: Jo no em vull enfadar amb ningú. És que no hi ha feina. Si no es pot, no es pot. Què et penses que posaré una noia sense preguntar-ho? Dóna-li records a Gyunay.

–Elena: Si jo me'n assabento que hi ha algú allà, la desquartitzaré i es quedarà sense cabells la noia. Tu ja saps el que he fet amb l'altra.

–Batko: Sí, sí, ho sé. Jo no la posaré sense preguntar. Jo ja sé de qui és la carretera. Jo no soc així. Si no es pot, no es pot.

[...]

–Iglika: T’han dit que deixaran noies aquí? Hi ha tres noies noves i m’han dit que et truqui, que tu ja ho saps.

–Gyunay: No, no sé qui són. De qui són aquestes noies?

–Iglika: No ho sé. Són tres noies. L’home que les ha deixat es diu Geroy.

–Gyunay: No, jo no tinc ni idea de qui és. ¡Que Déu els castigui!

–Iglika: Ells diuen que són noies de Gyuray.

–Gyunay: No, això és mentira.

–Iglika: Hi ha tres noies noves, de les quals dues són búlgares i una romanesa. Són morenetes.

–Gyuray: Per què no has agafat un esprai i els hi has tirat per sobre? Ara parlaré amb el meu pare i arreglaré la situació.

Els proxenetes resolen els conflictes mitjançant enfrontaments entre les dones. L’arribada de dones noves a la Jonquera genera conflictes fins al punt que Gyuray decideix viatjar des d’Alemanya fins a Espanya per resoldre-ho personalment. Els diàlegs entre ell i Elena són reveladors de la seva manera d’actuar i coaccionar pel control territorial:

–Gyuray: Iglika, si veig aquestes noies, els hi passaré amb el cotxe per sobre.

–Iglika: Gyuray, la policia m’ha dit que no vol baralles. Si hi ha problemes ens faran fora a tots perquè la carretera no és de ningú i s’hi pot posar qui vulgui.

–Gyuray: Per què no li has dit a la policia que ja portem cinc anys treballant aquí? Demà aneu al vostre lloc a treballar i ja està tot arreglat. Jo ja faré algunes trucades i ho resoldré.

[...]

–Gyuray: I tu no tenies un pal o alguna cosa per pegar-les? Tingues a punt sempre un pal. Jo ja vindré. Si t’han tocat, aniré veure qui són. Ja els hi ensenyaré qui mana aquí.

–Iglika: L’únic que no suportó és que m’estirin del cabells.

–Gyuray: Ja els hi ensenyaré qui soc. Són uns porucs i unes *tontes*. Quan vingui, els pegaré als dos. Ja veuràs quan vinguin... quina pallissa els hi donaré. Uns porucs y unes *tontes*.

A Gyuray no només li molesta la presència d'altres organitzacions criminals amb dones noves a la zona sinó que aquestes han baixat els preus dels serveis sexuals. En comptes de 30 euros, en cobren 20.

En un règim d'esclavatge

La majoria d'aquestes dones tenen nacionalitat búlgara però en realitat són d'origen turc i de fe musulmana. Parlen les dues llengües (la búlgara i el turc) però tenen serioses dificultats per entendre l'espanyol. La jornada d'aquestes dones comença a les 8 del matí, moment en què surten de casa per fer un cafè i esperar el taxi que cada dia les recull i les distribueix per la carretera. A les set de la tarda, el mateix taxi les trasllada al domicili comú.

En les intervencions telefòniques, les dones es queixen de les condicions que pateixen durant l'explotació sexual:

- Mariyana: fa molta fred, portem 3 hores esperant i no s'ha aturat cap cotxe. Amb una hora truca a Mitko [taxista] perquè ens reculli.
- Gyuray: Això no pot ser. A les 9 en punt han d'estar a la carretera. Trucaré a en Ceyhan que ara sembla que tots manin. No es pot anar a treballar a les 10:30h, que s'aixequin a les 8 del matí. Us heu relaxat molt! Aquí hi ha gent que treballa les 24 hores [en relació a Alemanya].
- Elena: ¿T'has congelat? Jo també m'he congelat. Ha vingut un dels clients de Geylan i jo he entrat també al cotxe per escalfar-me una mica mentre que ella l'estava treballant.
- Sevda: Fa molta fred. M'estic cremant. Avui el sol brilla però crema molt. Em fa mal el cap. No em pot deixar aquí amb aquesta fred però no m'atreveixo a trucar perquè en vinguin a buscar abans d'hora. I si s'enfaden?
- [...]
- Sevda: He trucat a Ceyhan a la 1 i li he comentat que fa molta fred. Ell m'ha dit que podia anar a la benzinera a menjar alguna cosa i a escalfar-me una mica.
- [...]
- Sevda: Quan orino em pica molt.
- Elena: Això no és no??? T'has de posar un supositori.
- Sevda: Potser és dels ronyons.

[...]

- Elena: Què fem aquí? No hi ha feina.
- Sevda: Crec que m'arrisco massa. Me'n vaig amb qualsevol persona però em fan por els marroquins.
- Elena: Una no ha vingut a treballar perquè diu que té la regla. Li posaré un "tampax" per veure si és veritat.
- Elena: Estic farta de treballar perquè em treguin els diners. L'altra dia me'n vaig anar amb un client que en va pagar 400 euros i li vaig haver de donar 100 [no diu a qui].

Malgrat que algunes dones –Elena i Iglıka són les que exerceixen la funció de controladores– formen part de l'entramat jeràrquic de l'organització, la seva situació no millora en relació a la resta:

- Elena diu a Gyunay: Tinc un càncer d'ovaris i no podré tenir fills. ¿Encara no puc venir?
- Gyunay: Espera una mica més que enviarem a Gulsan [el nom que també donen a Iglıka] i podràs tornar. Has de marxar quan ella hagi arribat.
- Elena: No m'has sentit...
- Gyunay a Elena: No crec que tinguis càncer.
- Elena: Totes les nits somio amb tu. M'estic tornant boja i qualsevol dia em tallaré les venes.

Les víctimes estan sotmeses a la pressió psicològica però també a tot tipus de violències (escridassades, amenaces, coaccions i força física) com evidencien aquests fragments extrets de les intervencions telefòniques:

- Em cridaven, m'escridassaven i em menyspreaven de tal manera que la pressió psicològica era suficient perquè continués treballant per ells, infonent-me suficient por perquè fes el que em deien sense contrariar-los.
- Mariyana: Diga-li al teu pare que ell surti al carrer a guanyar 500 o 600 euros al dia. Jo no vull treballar-hi més. Vull estalviar 100 euros i tornar a casa amb el meu fill. Fa 3 anys que treballo per ells, que busquin noies i que les enviïn a Espanya, a França, a Holanda, a Alemanya, a on els hi doni la gana, però jo no treballo més per ells aconseguint 600 euros al dia i que s'ho acabin gastant ells.

[...]

–Mitko a Mariyana: Li donarem una pallissa a la Ramona. Les noies són unes merdes perquè han perdut 300 euros.

[...]

–Gyuray: Si un home no toca a una dona no és un home.

[...]

–Iglïka: La pròxima vegada que ell (Gyuray) em pegui ja veuràs que passarà.

–Sevda: Quan he arribat a casa, en Ceyhan m'ha pegat perquè he estat 40 minuts amb un client i només m'ha pagat 40 euros.

–Elena a Sevda: He hagut d'esperar-te durant molta estona. Estic molt enfadada i com més n'estigui, més et pegaré.

[...]

–Elena no vol deixar sola Geylan perquè té por que s'escapi. S'evidencia el control que porta sobre sí mateixa i la influència que exerceix en el grup.

–Iglïka: Chopi t'imposarà una multa de 1000 euros pel de "Melih".

–Gyuray: Et posarà la multa... Tens raó! Diga-li a Ceyhan que els hi digui: "quan vingui Gyuray es quedarà la teva noia". Ja els hi faré el que es mereixen.

[...]

–Iglïka: Sevda li ha explicat a Ceyhan que es va enfadar per dir que havia pensat treballar per ella mateixa i sola. Ja li vaig dir que no la deixaríem treballar sola. Què s'ha pensat!

–Iglïka: Quan m'ho ha dit, li he dit: Però Sevda, Què t'has pensat? És clar que no et deixarem treballar sola. Alguna vegada has vist que deixem treballar soles a les noies, que alguna treballi per ella mateixa i sola a la carretera?

L'objectiu dels proxenetes és obtenir el màxim de rendiment de l'explotació sexual ja sigui a l'Estat espanyol o a qualsevol país europeu on poden tenir més beneficis. De fet, compren i venen dones com si fossin mercaderies.

–Gyuray: Ja hauré trobat els diners per la noia nova.

–Iglïka: Per què vols els diners?

–Gyuray: "...¿Com per a què? ¡Doncs per a treballar!

[...]

–Gyuray: Posaré dos noies més a Alemanya ja que hi ha torns de 24 hores: una pel matí des de les 9:00 fins a les 20:00 i, una altra, de les 20:00 a les 9:00 del matí explicant que cadascuna guanya un mínim de 300 a uns 600 al dia i, fins i tot, 800 euros.

A Alemanya comprarem més noies. Depèn de com estiguin físicament, el preu pot oscil·lar entre 1000 i 3000 euros.

–Iglia: A Noruega, amb 3 clients al dia ja tenia prou diners. Si no hagués estat per la pallissa que em van fer, m'hi hauria quedat.

Sentència condemnatòria i evasió de la justícia

La investigació del Cos Nacional de Policia compta amb mig centenar de toms, gairebé unes 12.000 pàgines, en què expliquen les vexacions que van patir aquestes dones. Inicialment, els acusats s'enfronten a penes de fins a 42 anys de presó però la fiscalia rebaixa la petició de presó perquè reconeix els fets. L'Audiència de Girona condemna l'any 2017 una desena de membres de l'organització d'origen búlgar amb penes d'entre 9 i 5 anys per tràfic d'éssers humans amb explotació sexual.

El principal responsable Gyuray, que no s'asseu al banc dels acusats, s'evadeix de la justícia tot i que actualment té vigent una ordre europea d'entrega i detenció. La sentència condemna als dos fills, a la seva parella i a la resta de proxenetes que treballaven per ell.

5.3. Viorel: el proxeneta que marcava les dones amb el seu nom

Viorel (1978, Bucarest) és el prototipus de mascle alfa, fort, corpulent i amb el cos ple de tatuatges, sobretot, al pit i als braços. Va començar com “aprenent de proxeneta”, segons un informe de l’Europol, i el temps l’ha convertit en un dels traficants de dones i explotador de més anomenada de la frontera. Acumula antecedents per robatori amb violència, intimidació i lesions i falsificació de documents. Té diversos homes de confiança que controlen les “seves” dones i el substitueixen en els seus viatges a Romania.

La majoria de les seves víctimes procedeixen d’orfenats de zones rurals de Romania que explota sexualment a la carretera N-II. Es fa difícil precisar el moment en què va començar a lucrar-se amb aquest tipus d’explotació a la frontera de la Jonquera si bé algunes fonts policials diuen que hi va arribar fa més de quinze anys.

Viorel estableix amb les dones que controla una forta vinculació emocional i elles en depenen totalment. Però no només. Totes tenen el seu nom marcat a la pell en forma de tatuatge com si fossin caps de bestiar d’un mateix propietari. Ell també és qui decideix què vesteixen de roba per atraure clients. És fàcil reconèixer les seves víctimes. Únicament porten roba interior, calces i sostens, i sabates de plataforma de colors llampants malgrat que les condicions climatològiques no ho aconsellin. La seva vestimenta contrasta amb la que vesteixen les dones d’altres grups criminals molt més discretes. Algunes d’aquestes dones verbalitzen, en les intervencions telefòniques, que fa més d’una dècada d’anys que Viorel les està explotant: “fa 11 anys [des dels 19] que estic al seu costat, 11 anys que estic al carrer i em dedico a la polla”.

Diversos inspectors de policia han anat al darrera de Viorel però cap ha aconseguit una sentència condemnatòria per tràfic d’éssers humans amb finalitat d’explotació sexual. La darrera de les detencions va culminar l’any 2020 amb una àmplia investigació de la policia espanyola, el seu ingrés a la presó del Puig de les Basses durant uns mesos i, finalment, l’arxiu de les diligències.

En la documentació de Viorel, només hi consta el nom de la seva mare. Sembla que fou la seva germana, Lina, qui va criar-lo tan sols sis dies després de néixer. És Lina qui també s’ocupa de la captació de les dones a Romania per la seva futura explotació sexual a Espanya i a d’altres països a mans de Viorel. En aquest sentit, les noies l’anomenen “mama” o “sogra” com si fos la referència matriarcal en la pròpia estructura de l’organització. De fet, Viorel manté una relació

afectiva amb les cinc noies que explota a la carretera i amb qui conviu en el mateix pis llogat a Figueres. Ell mateix situa les noies en una escala de preferències i cadascuna d'elles sap quin lloc ocupa. En aquest pis, també hi viuen els seus dos fills que comparteixen la vida amb les dones que explota. El mateix Viorel s'encarrega de desplaçar i recollir les víctimes als punts quilomètrics de la carretera N-II.

Lina, que està en contacte telefònic permanent tant amb elles com amb en Viorel, exerceix un control i una influència directa malgrat viure a Romania. Les dones li transmeten les inquietuds que senten vers Viorel i ella aconsegueix calmar-les amb l'objectiu de mantenir-les sota la seva influència. En una de les intervencions telefòniques, escoltem que Lina assegura que no té res a veure amb un càstig que els hi ha imposat Viorel deixant entreveure que, en altres ocasions, ella és la que indica a Viorel com actuar. El paper que compleix és el de ser la cara "comprensiva" de l'organització guanyant-se la confiança de les dones i exercint una major influència sobre elles. Així mateix, les dones l'informen de la quantitat de diners que guanyen diàriament amb la seva explotació.

De totes les noies de Viorel, només tenim constància d'una, Stefania (Urziceni, 1986), que treballi a un club, en aquest cas, el Madams de Capmany.

Una investigació que va començar a València

L'origen d'aquesta investigació anomenada Solent parteix d'unes converses telefòniques d'una altra operació anomenada Vela, dirigida pel Jutjat d'Instrucció número 5 de València, entre els anys 2019 i 2020 a l'entorn del clan Stoian. Un equip de treball policial i judicial format per diversos països (Espanya, Romania, Suïssa, República Txeca i Regne Unit) poden permetre intuir la dimensió transnacional d'aquesta xarxa. En l'àmbit espanyol, aquesta organització criminal va tenir una certa influència a Pista de Silla de la costa de València, Lloret de Mar i les carreteres que porten a la frontera de la Jonquera.

Les persones que intervenen en les converses telefòniques manifestaven la voluntat de col·locar les seves pròpies dones als carrers de Lloret de Mar i expulsar les que hi havia a excepció de les que paguessin un import setmanal per seguir treballant a la zona:

–“Els que tenen el poder als carrers són Loredana i el seu marit. Obliguen a pagar 150 euros la setmana a les dones explotades”, diu un d’ells.

La parella, formada per Gheorghe àlies Bitza i Loredana, són els proxenetes de major pes d’aquest grup de dones. Ell és el tipus que sap com pressionar i intimidar no només a les dones sinó a la resta de proxenetes que competeixen pel mateix territori a la demarcació de Girona. Ella s’encarrega del control de les dones fins que deixa el país el 19 de desembre de 2020 amb destí al Regne Unit. Un informe d’Europol, elaborat per les autoritats romaneses, assegura que el 5 de febrer de 2021 Georgina s’encarrega de fer els enviaments. En total, uns 152.504 euros. La major quantitat de diners s’envia des d’Espanya (49%), Regne Unit (20%) i Alemanya (9%). La destinació és a Romania amb el 93% del total.

A través de les converses telefòniques, les vigilàncies i els enviaments de diners s’aconsegueix identificar alguns dels membres de l’organització criminal i a les víctimes que sotmeten. La policia observa el “monopoli” de les dones que tenen repartides al centre de Lloret de Mar i a diversos punts quilomètrics de la carretera Nacional-II. Les vigilàncies determinen que són recollides per dos vehicles.

Els dos principals proxenetes que proveeixen de dones la zona són Gheorghe àlies Bitza i Viorel àlies Vio. Bitza (1981, Bucarest, Sat. Putineui província Giurgiu) està casat amb Cristea amb qui té un fill que ha nascut a Espanya l’any 2020. Unes, les que viuen amb Bitza a Lloret de Mar són traslladades amb un Audi de color vermell i negra; les altres, que viuen amb Viorel al carrer Nou de Figueres es mouen en un vehicle fosc. Bitza i Viorel mantenen lligams familiars. La germana de Bitza, Maria, va ser parella de Viorel i és mare de la seva filla.

Bitza es passeja en un vehicle Audi model 8 amb conductor perquè no té permís de conduir. En els dos últims anys, ha comprat a Putineiu quatre immobles a nom dels seus pares sense que aquests puguin acreditar cap font d’ingressos. A Viorel també li agraden els cotxes cars. Es passeja amb un Audi model 6 de color negra. Entre els anys 2015 i 2020, gestiona una seixantena d’operacions econòmiques enviant 13.000 euros a Romania i rebent-ne gairebé 14.000 encara que les noies paguen diàriament a Viorel. En algunes intervencions, una de les dones assegura que “Bitza és el criat” de Viorel i que “Bitza no ha de manar allà, que els carrers són de Viorel”.

La policia aconsegueix identificar-los després de l'aixecament de les restriccions de l'estat d'alarma de la pandèmia. Una dona, primer testimoni protegida, denuncia el 15 de juny de 2020, que a la carretera N-II, molt a prop del club El Molí, se li acostava un Audi A4, de color vermell amb tres homes: Bitza, Viorel i un subaltern Beбето. Se li aturen al davant i li demanen que retiri una denúncia que havia presentat el 22 de febrer de 2020 a la policia. En aquell moment, la dona va denunciar una agressió que li havien fet "les noies" controlades per aquests proxenetes.

La testimoni protegida no pateix danys físics perquè un matrimoni intervé alertant a la policia de l'agressió. Tot i així veuen com tres noies l'agredieixen brutalment, la colpegen i li donen cops de peu mentre un home les espera al vehicle i dóna ordres a les agressores. Les dones fugen camp a través, a uns 200 metres, on les espera el vehicle. El mateix home que condueix el vehicle, Bitza, li diu que és un avís i "que ja hi tornaria, que havia d'anar a controlar les seves dones".

Els altres dos homes amenacen a la testimoni protegida que si empresonen a Bitza a causa de la denúncia, un altre el substituirà i que pel seu bé és millor que no declari res davant la policia. La testimoni protegit encara pateix més amenaces. Una altra en rep a través de la mare de Gheorghe Duca a Romania. Aquesta dona li diu a l'exsogra de la testimoni protegida –que viuen al mateix poble, Giurgu (Romania)– que si continua amb la denúncia, causarà problemes a la família. L'exsogra de la testimoni protegida li cuida la filla, de 3 anys, a Romania.

Hi ha alguns testimonis, com ara, el taxista que la trasllada al punt de la carretera que també escolta les amenaces de Bitza. L'adverteix que té armes de foc i que la pot agredir o assassinar si continua posant-se a la "carretera que li pertany" i li repeteix: "aquesta zona és nostra. Si no te'n vas, paga l'impost o veuràs". En les intervencions telefòniques, les dones es refereixen a aquest control del territori:

–Cati: La Nati m'ha dit que no renunciarà al seu lloc. Mihaela li ha explicat que ha parlat amb la Maria i li ha dit que hi anés ràpid perquè volen posar moltes dones aquí. Al lloc de la Roxana ja n'han posat una.

–Han vingut de la Jonquera perquè altres els hi han tret els llocs que tenien allà. Les dues opinen que Diana li deu pagar alguna cosa a Bitza per quedar-se en el lloc.

[...]

–Cati: Hi ha un vehicle gris amb diversos homes que vigilen el carrer. Aquest ha vingut amb aquell i té moltes dones. He sabut que havien arribat 20 dones a la Jonquera. Nosaltres ja no treballem per això. Aquella treballa molt i, potser, sense protecció i s’asseu al mig del carrer en la línia blanca.

Una segona testimoni protegida també denuncia Bitza. Aquest li demana que sigui la seva xicota amb l’objectiu que treballi per ell sota el pretext que aquell punt quilomètric de la carretera li pertany. Li promet protecció i una millor vida al seu costat quan, en realitat, el que vol és explotar-la sexualment. Més tard, sap que Bitza controla diverses noies romaneses a la mateixa carretera amb un grup de proxenetes que hi conviuen i s’encarreguen de traslladar-les.

La investigació acredita que han pogut col·locar les seves dones a la N-II, a la comarca de la Selva, desplaçant-ne d’altres i extorsionant a les que ja hi havia amb una impost setmanal. Viorel també desplaça puntualment les seves dones des de la Jonquera cap a aquesta zona.

El perfil dels proxenetes

Ni Viorel ni els seus homes no tenen número de Seguretat Social ni cap activitat laboral coneguda a Espanya. Viuen entre la urbanització d’Aiguaviva Parc de Vidreres, Lloret de Mar i Figueres encara que els hi agrada freqüentar Empuriabrava en les seves estones d’oci.

La majoria dels membres del grup tenen antecedents penals, majoritàriament, delictes de robatoris amb violència, escàndols a la via pública, conducció sense carnet i actes violents amb diverses detencions. George, Gabriel, Elvis, Florin àlies Tigano, Marius àlies Beбето, Adrian són alguns dels seus noms. La majoria acumulen antecedents per diversos delictes: robatori amb força, tràfic de menors, infraccions de trànsit o conducció sense permís, entre d’altres. Són dels que no tenen problemes per saltar-se controls de la policia sota els efectes de l’alcohol i la droga com, de fet, han fet més d’una vegada. Tots ells són usuaris habituals de les xarxes socials on apareixen en nombroses fotografies amb els principals responsables de l’organització evidenciant que hi ha una relació estreta entre ells.

La versió oficial d’aquests proxenetes és que “protegeixen les dones” però, en realitat, donen suport a l’organització, compleixen ordres, controlen els territoris

on té lloc l'explotació sexual i eliminen la competència. Són els que imposen la seva pròpia llei sense dubtar a amenaçar, agredir, extorsionar o a coaccionar. Moltes de les dones que es prostitueixen a la carretera GI555, en els trams d'Hostalric i Sant Celoni, són o diuen ser parella dels proxenetes i entreguen els diners al grup. A través de les xarxes socials s'han pogut establir vinculacions entre els proxenetes i les víctimes d'aquesta organització criminal. De fet, la majoria són molt actius exposant la seva vida públicament amb fotografies i vídeos en què se'ls veu consumint drogues, conduint vehicles de luxe i fent ostentació d'armes de foc i matxets. Segons un informe de l'Europol, les autoritats romaneses han constatat que havien comprat armes a Bulgària, en concret, un model Firat Magnum calibre 9 mm l'any 2017. Aquesta exhibició pública d'hàbits i d'armes fa que les seves víctimes encara estiguin més atemorides.

En darrera instància, la vida de Viorel és una mena d'aparador de grans luxes a Espanya: festes privades, vehicles de gamma alta (BMW, Masserati, Porsche Panamera), consum de substàncies estupefaents, afició a les màquines escurabutxaques i a la ruleta dels casinos on hi malgasta grans quantitats de diners. També és habitual que contracti cantants populars d'origen romanès com a ostentació del seu poder econòmic però, en alguns moments, també s'observa que es queda literalment sense diners i ha de recórrer a prestamistes.

Sense condó i amb calces i sostens

Les condicions d'explotació d'aquestes dones s'emmarquen en un règim d'esclavatge encara que aparentment apareguin al costat dels seus proxenetes com si compartissin complicitat i amistat en fotografies a les xarxes socials durant estones d'oci. En realitat, Viorel i la resta de membres de l'organització deshumanitzen les necessitats bàsiques d'aquestes dones situades al voral de la N-II que exploten des de les 9 del matí fins a les 6 de la tarda. Mantenen un exhaustiu control dels seus moviments i no els hi deixen marge per la llibertat. Mai estan soles. Tots els desplaçaments els fan acompanyades. En el pis on viuen, tenen càmeres de seguretat i mitjans tècnics per controlar el perímetre del domicili i detectar qualsevol vigilància discreta a les que poden ser sotmesos per part dels cossos de seguretat.

Les dones asseguren que entreguen tot els diners que obtenen dels clients al proxeneta malgrat que, a través de les intervencions localitzades, es constata que

aquestes quantitats mai són suficients i se'ls hi exigeix més rendiment econòmic com si estiguessin operant des d'una empresa. Segons la declaració d'una de les víctimes, podia guanyar, almenys, uns 300 euros al dia. En el cas que no assolís aquesta xifra, l'amenaçaven en explotar-la al club Madams de Capmany. Ella mateixa lamentava que aquesta quantitat ni tan sols l'obtenia durant en els mesos d'estiu quan hi ha més aflluència de clients. A les dones no només se'ls exigeixen més rendiments econòmics sinó que les condicions d'explotació es poden equiparar a l'esclavatge. Les obliguen a quedar-se en els punts d'explotació de la carretera malgrat les inclemències metereològiques (a l'estiu, les temperatures poden superar els 30°C i a l'hivern poden ser inferiors als 5°C els mesos més freds). Tampoc els hi asseguren els àpats de la jornada. És habitual que expressin en les seves converses que tenen gana perquè no han menjat res durant tot el dia, que no es troben bé de salut i que no poden gestionar-se elles mateixes els diners que obtenen de l'explotació. Saben que han de tenir una autorització prèvia de Viorel abans de prendre cap decisió:

–Bebe: tinc molta fred i no puc més. Et juro que li diré tot el que sé... eh, que em doni una pallissa i m'envii a descansar a casa perquè és hivern, fa molta fred. Li he dit aquest matí "envia'm a descansar, infla'm els ulls" però m'ha dit que m'apallissaria i m'enviaria a treballar plena de morats però que no em deixaria a casa. Mai podem fer el que volem.

–Andra: Estic cansada de l'horari de recollida, de les hores que hem d'estar al carrer i de la roba que ens fa posar amb la fred que pela. M'estic morint de fred. Avui no he fet ni 20 euros. He estat despullada des de les nou del matí amb biquini i talons on hi ha la pancarta. Demà em poso bambes i xandall.

–Bebe: Si demà fa fred, no em penso treure la roba.

–Andra: Si no ho fas, vés en compte, que no vingui amb el cotxe!

–Andra: Avui em trobo molt malament. Em sento molt refredada. M'hauria volgut quedar a casa però no m'ha deixat i ara no em puc quedar dempeus. No tinc diners ni per comprar caramels de menta i em fa molt mal el coll a l'hora d'ensalivar. Saps que no m'he atrevit ni a dir-li que em trobo malament? Potser si estiguem amb en Bitza i la Loredana estariem millor i ens haurien deixat quedar a casa. Creu-me, només vull estar al llit.

–Bebe: no puc més pel fred. Se m’han congelat els peus, tots, no sento els dits per culpa de la fred.

–Bebe a Clàudia: Tinc molta fred. Avui porto l’abric llarg i estic millor però tinc les cames congelades.

–Clàudia: No pot fer més fred. Estic congelada. Tinc gana.

–Bebe: Se m’ha congelat l’esquena. L’aire em dona directament a l’esquena encara que em posi la caputxa. Haig d’estar aquí fins a les cinc però no s’atura ningú. Només passa aquell.

–Clàudia: Només ha parat aquell boig amb matrícula d’Iasi, una localitat de Romania.

–Bebe: Tindrà una mica de pietat aquest gitano [en relació a Viorel]? Fa molta fred. Ens vindrà a recollir?

–Clàudia: Estic al carrer des de quarts de dotze i són les 3. Ja no puc més. Sembla que faci 100 hores que hi soc. M’estic quedant gelada per res. No puc més. Tinc els peus morats. Crec que mai havia estat tan pobre.

–Bebe: Som pobres perquè no hem estalviat gens. Sempre patim l’hivern. Tenim fred perquè anem gairebé despullades. Ens hauríem de quedar a casa quan fa tanta fred.

–Clàudia: M’ha trucat per dir-me perquè no m’havia posat els talons encara que faci molta fred.

[...]

–Babi: Estem comprant un pollastre que costa 3’93. Potser és massa car. Què faig? Truco a en Viorel si li sembla bé que el compri. També hauria de comprar alguna per les altres perquè sinó ell es posarà com un boig perquè només hem comprat per nosaltres.

–Bebe: Li volia preguntar si compràvem el pollastre però està amb les màquines escurabutxaques i si li pregunto què hem de comprar potser em fotrà una bronca.

L’exemple del tipus de pollastre que compren, la qualitat o la quantitat és només un exemple del grau de sotmetiment emocional d’aquestes dones. Així mateix, les intervencions telefòniques evidencien que les dones passen per estats anímics baixos que poden desembocar en depressions:

– Bebe: Fa molt d'aire, no he pogut sortir a treballar i no tinc ni un duro. Estic farta de la vida, no m'agrada aquesta vida. No vull seguir així.

–Bebe: Estic farta d'aquesta Espanya, estic fins als nassos... si la meva mare em tornés a parir de nou, no em faria prostituta una altra vegada, m'agradaria haver nascut amb la ment d'ara. He vist fotografies de les meves excompanyes de col·legi. Estaven molt contentes, es divertien i jo mira on he arribat.

–Bebe: Des de fa uns mesos, jo ja no soc res en aquella casa, soc simplement una prostituta i ja està, la prostituta que produeix i porta diners a casa... ¿Quina altra cosa soc? Jo vaig assumint el lloc que em correspon... no m'esperava una altra cosa, però tampoc que m'insulti tant.

–Clàudia: No desitjo a ningú el que he patit des dels 13 anys. No vull que la meva filla sigui ni una prostituta ni una drogoaddicta. Quan veus que aquella persona no t'ajuda mai i et encadenada, necessito llibertat... No vull que ella passi el mateix que jo, ni tan sol un 1%. Vull que tota la seva vida sigui feliç, que no conegui el patiment com jo l'he viscut des dels 13 anys. No vull per res del món que sigui una pervertida ni una drogoaddicta ni una prostituta. Jo no l'he parit per a què ho sigui. Però quan tingui 13, 14 o 15 anys, ¿Què li dic? ¿Què vinc del carrer, que he estat *xupant* polles? Et pregunto... Jo no vull això. Jo ja tinc 31 anys i m'és igual aquesta vida, si pateixo, si estic o no estic bé. Ja estic. Els meus millors anys han passat essent una puta. Haig de pensar en la seva vida, que tot just ara comença. Aquests són els seus millors anys i ha de ser la nena més feliç i sentir-se la nena més estimada del món. ¿I per què no li donaré aquesta oportunitat?

–Clàudia: He deixat que la meva filla se'n vagi amb el seu pare dient-me a mí mateixa "tinc 31 anys, soc una prostituta i no soc ningú". No té sentit que la nena visqui amb mi perquè només veurà baralles, drogues, prostitució. Ja no és petita. Té 7 anys. Per resistir a la casa on vivim: un ha d'estar sedat o drogat perquè no t'afecti res. La nena està millor amb el seu pare perquè li pot oferir molt més.

–Clàudia: ¿Qui soc jo? Una simple prostituta, una font d'ingressos i res més.

Un dels majors risc que pateixen les dones és que els proxenetes les obliguen a no utilitzar mesures anticonceptives per evitar contagis de malalties de transmissió

sexual. El proxeneta vol que la pràctica sexual sense protecció sigui un reclam pels seus clients com s'afirma en una de les intervencions: "una de les dones de Bitza va pel carrer i per 20 euros fa un complet als clients i sense utilitzar preservatiu. Les dones ho fan sense condó perquè en Bitza necessita diners ràpid i això fa que tinguin més clients.

El caràcter agressiu de Viorel accentua els episodis de violència (insults, vexacions i amenaces arribant a pegar-les) que pateixen les dones explotades. En algunes ocasions, els seus homes han fet circular vídeos en què apallissen a una de les dones de l'organització per alertar no només a la resta de dones sinó també als competidors de les conseqüències que poden patir si no segueixen les seves ordres. Viorel exerceix la seva superioritat física i mental de manera continuada. A tall d'exemple, decideix què mengen i en quin moment perquè paradoxalment considera que les dones tenen masses despeses. Per contra, les víctimes de Viorel ni tan sols gosen contradir-lo. Els següents fragments exemplifiquen el tracte deshumanitzant i violent que exerceix Viorel sobre les dones explotades. Es produeix maltractament físic i psicològic de manera reiterada malgrat que aquestes dones mai l'han denunciat per rebre ni amenaces ni agressions:

–Bebe: Li vaig demanar que volia anar a veure la família i em va apallissar. A vegades em pega davant dels seus germans.

–Clàudia: Un dia li vaig dir que no tornaria i em va començar a apallissar. M'escopia i els que estaven asseguts a la taula no deien res. M'està pegant cada dia. M'ha trencat el nas i m'ha quedat desfigurat perquè no vaig tancar la porta mentre cuinava.

–Bebe: Quan em vaig escapar a Romania, en Viorel em va dir que si tornava, no em passaria res. Una vegada aquí, em va apallissar.

–Clàudia: Quan pensava que em volia matar i era capaç de tallar-me el cap, he portat a la meva germana a follar, ¿qui més ho hauria fet això? M'he endut la nena al meu costat quan pensava que valdria la pena, ¿val? Però ara mateix no portaria aquí ni a la meva gossa. He portat a la meva germana a follar i no treballa per a mi, no fa res per a mi...

[...]

–Viorel a Geo: Contesta al que et pregunto si no vols que et mati! Ves-te'n a la merda!

[...]

–Viorel a Geo: Què t’has pensat de no contestar? Millor que et quedis on estiguis perquè si vens a casa et fotrè una pallissa. T’aviso perquè ho sàpigues.

–Geo a Viorel: Estava a un restaurant tota sola, Viorel.

[...]

–Viorel a Geo: Algú està trucant a la porta i no contestes. Baixa ara mateix! Em poso la polla en tots els seus morts.

–Viorel: ¡Escolta, puta!

–Geo: Sí.

–Viorel: T’he trucat dues vegades per WhatsApp i no m’has contestat.

–Geo: Estic aquí a l’escala i no tinc...

–Viorel: Deixa que arribi a casa i et destrossaré els ronyons. T’he dit que no entris a l’edifici, que et quedis al carrer. Què t’he dit?

–Geo: Però estic a la porta del bloc.

–Viorel: Tia, ¿Què t’he dit abans? Veuràs quina pallissa et fotrè tan bon punt arribis a casa. Et destruiré el ronyó, que *xupis* totes les polles del club com ho fas per gust al club... com *xupes* per plaer les polles els clubs. Veuràs quina pallissa et fotrè quan arribis a casa. ¡Que et follin! Veuràs quina pallissa et fotrem...

–Geo: Estic fora. No he entrat.

–Viorel: ¡Atenció amb el que et dic! Veuràs quina pallissa... si no et destrosso el ronyó. Soc l’home més *tonto*, veuràs com et quedaràs bloquejada, em cago amb la teta que has *xupat*, puta de merda. Tu i Madalina us heu posat xules... A partir d’ara, a tu i a la Madalina us vull destruir. Acabaré amb vosaltres.

–Alida a Bebe: he patit dues pallisses i ell estava a Espanya amb la Ramona... m’ha donat una pallissa el seu sogre, l’Ismael, amb un cop de puny a la boca, amb dos nens en braços, amb els homes... he rebut pallisses per la seva culpa, he donat diners per ell, he donat una casa... En canvi, què ha fet [Viorel] per mi?"

En les mateixes intervencions telefòniques, es constata que el grup de dones explotades entrega els diners que guanyen dels “serveis sexuals” de la carretera al responsable de l’organització criminal. Mentrestant, Viorel amb els seus homes

passa les hores entre dos espais d'ocis que l'obsessionen: el gimnàs i les màquines escurabutxaques dels casinos.

–Bebe: Si no ha vingut encara a cobrar és perquè està entretingut amb les màquines escurabutxaques.

–Bebe: El gitano [en relació a Viorel] està molt enfadat perquè no té diners. Ha estat mirant un cotxe amb en Flori i s'ha adonat que no li arriben els diners.

–Bebe: Ha gastat tots els diners amb màquines escurabutxaques en lloc de guardar-los en un moment que no hi ha clients. Potser en Liliac o en Sany li deixaran diners a en Viorel si no tenim res per menjar

–Bebe li diu a Alida: No sap guardar diners perquè li agraden massa les màquines escurabutxaques i s'hi passa hores gastant el poc que guanyem aquest hivern.

[...]

–Andra a Viorel: No et pots posar nerviós perquè a tu ningú et mana. Jo sí que estic nerviosa. Haig d'anar a la carretera, quedar-me dempeus tot el dia i després aguantar els teus retrets, insults i tot plegat ja tu no et molesta ningú, no et mana ningú enlloc i, a més, ets tu el que estàs enfadat”.

Una de les prioritats de l'organització criminal és controlar les relacions privades i socials de les dones explotades. Totes elles estan sotmeses a un règim de “reclusió” encara que aparentment sembli que estan en llibertat. Viorel els hi reparteix els aparells mòbils, decideix en quin moment els hi facilita crèdit i quina és la relació de contactes que ha de formar part de la seva agenda. En aquest sentit, ell és qui autoritza o denega la comunicació telefònica amb l'exterior i tant l'accès com l'ús de les xarxes socials.

–Bebe: Ha dit que tenim prohibit connectar-nos per WhatsApp. No podem fer res ni trucar-nos entre nosaltres.

–Bebe: No tinc Facebook, ¿no saps que ho tinc prohibit? Només jo. A algunes altres els hi deixa connectar-se però a mi no.

–Clàudia: Hem de tenir dret a ser lliures. És normal que demanem anar a veure la família. Ja ho sé que la darrera vegada que ho vas demanar, et va pegar. Ja entenc que no ho tornis a demanar.

Les restriccions de mobilitat de la pandèmia obliga a què l'organització busqui només rutes alternatives per explotar les dones. Poques setmanes després del confinament, Viorel reuneix les dones al menjador i els hi planteja la necessitat de deixar Espanya pels pocs ingressos que genera l'explotació sexual. La idea inicial és traslladar-les a Barcelona i, posteriorment, es plantegen diversos països: Alemanya, Dinamarca, Bèlgica, França, Anglaterra. En el plantejament, admet que no té recursos per finançar el trasllat i que, entre totes, han d'obtenir 300 euros, una xifra que en plena pandèmia creuen que no poden reunir. Arran de la preocupació per la davallada d'ingressos, en Viorel expressa l'octubre de 2020 la seva preocupació a un interlocutor desconegut:

–Les meves no estan treballant. Se n'ha anat tota la gent a treballar i no tenen res fins a aquesta hora, ¿no veus que no hi ha res? Han tancat els bars, mira... tinc tota la gent treballant, ho juro per la família... no tinc ni 20 euros a la butxaca. També han tancat el club Madams. És impossible que treballin enlloc.

Arran del nerviosisme per la manca de diners, Viorel és més restrictiu en les condicions de vida de les dones explotades i el seu règim d'esclavatge s'intensifica: “d'ara endavant, qui cometi un error, l'haurà de pagar”, els hi diu Viorel en una reunió on totes hi són present.

Finalment, Viorel decideix traslladar-les a Bèlgica i, a inicis de desembre de 2020, a França durant deu dies però no aconsegueixen captar clients. Les restriccions de la pandèmia obliguen a tancar la circulació de persones a les fronteres. Mentrestant s'escolta a Viorel en trucades telefòniques parlant amb una jove de Romania. Quan ell hi parla, canvia el to de veu i el vocabulari barroer que normalment utilitza. Per les maneres que utilitza, la noia podria ser una víctima potencial que intenta captar segons el mètode “lover boy”. Viorel acaba la conversa dient-li: “Em pots trucar a qualsevol hora. Jo el que vull és estar al teu costat quan tinguis una alegria o una tristesa. Ho faig amb tot el meu cor”.

Cap de les investigacions policials que pretenien acabar amb la impunitat amb què opera Viorel ha arribat a judici. En les últimes diligències, la investigació judicial no va prosperar perquè les testimonis protegides van retirar les denúncies.

6.A manera d'una conclusió

1.L'escenari de la frontera actual com a reclam d'explotació sexual

L'espai transfronterer s'ha convertit en un "parc de la prostitució" de caràcter industrial. L'accés a les dones, a vegades nenes, –considerades una mercaderia abundant, barata, fàcil i impersonal– s'hi presenta com un producte de consum com qualsevol altre amb el qual es pot comercialitzar. La Jonquera és un espai de trànsit, una frontera europea ubicada entre Espanya i França però que, en realitat, es pot qualificar com a un no-lloc que afavoreix tot tipus de violències en contra dels drets fonamentals de les persones.

L'objecte d'estudi d'aquest treball s'ha centrat en les dones traficades i explotades a la carretera N-II però, en realitat, el "parc de prostitució" al qual ens referim és molt més ampli. L'existència de clubs entre la Jonquera, Agullana i Capmany amb almenys mig miler de dones itinerants que canvien de local i els nombrosos pisos –no quantificables– que han proliferat des de la pandèmia pot donar una idea de la dimensió d'aquest fenomen. I, per tant, situa l'explotació sexual en tres escenaris: les carreteres, els clubs o "locals de pública concurrència" i els pisos particulars.

El fet que les dones explotades siguin vulnerables, en situació de pobresa, estrangeres i no parlin el mateix idioma ajuda a cosificar-les. I, davant la població local, aquestes nenes i dones d'origen migrant són considerades "les altres" provocant el seu distanciament i aïllament sense que se'ls permeti relacionar-se amb la resta de la població local. Només tenen contacte amb els nuclis vinculats a la prostitució. Aquesta situació les allunya d'oportunitats d'integració social i laboral i de l'accés a recursos públics.

Així mateix, com denunciem reiteradament algunes entitats, en aquest espai fronterer es produeix una relació de complicitat entre l'entorn en què es produeixen els fets i el delictes de l'explotació. Un context que facilita a les dones llocs on ser explotades i en què proxenetes, tractants i empresaris s'enriqueixen impunement. La comarca ha esdevingut un dels epicentres de la indústria del sexe del país i, per extensió, d'Europa però no es qüestiona. Malauradament, prevalen alguns sectors de la població que neguen la vulnerabilitat i les problemàtiques que pateixen aquestes dones. En aquest sentit, la invisibilització d'aquest fenomen ha comportat la connivència de part de la població local –també de càrrecs públics, funcionaris i

membres dels cossos policials– i on les autoritats no garanteixen que aquestes persones explotades accedeixin a la informació sobre els seus drets.

2. La realitat de les nenes i dones d'origen migrant, en situació de pobresa i explotades sexualment: el difícil accés a les institucions

L'organització criminal obliga a les dones a l'aïllament i fan que les víctimes només tinguin contacte amb els entorns vinculats a la prostitució. Un obstacle important per accedir a recursos bàsics com els serveis sanitaris o als ajuts socials.

Tot i la visibilitat d'aquesta realitat a la comarca com un dels punts del país amb major intensitat de tràfic d'éssers humans amb finalitat sexual, els serveis socials del Consell Comarcal de l'Alt Empordà no disposa de cap professional ni equip especialitzat en aquest àmbit. Per tant, difícilment es pot donar resposta a les necessitats reals motivades per aquesta problemàtica si les dones no tenen, desconeixen o es malfien d'aquest servei. La mateixa institució ho ha expressat públicament en un article publicat el gener de 2022 a la seva web i fins el març de 2024 –data de publicació d'aquest treball– no s'ha engegat cap iniciativa per canviar aquesta situació. Així doncs, s'està privant a les víctimes l'accés al seus drets i a una assistència integral: mèdica, psicològica i judicial.

En aquest context, és prioritari impulsar serveis especialitzats públics o a través d'entitats privades que tinguin suficientment recursos per pal·liar aquestes necessitats. La tasca de la Fundació Apip-Acam és una petita però rellevant aportació en aquest oceà de complexos entramats i, de fet, des de l'entitat reiteradament s'ha alertat de la necessitat de “millorar l'atenció social de les dones vinculades a espais de prostitució, víctimes d'explotació sexual i possibles víctimes d'éssers humans i els seus fills/es”. Són imprescindibles serveis especialitzats per donar resposta i facilitar recursos a les víctimes per sortir d'aquests contextos de prostitució. El difícil accés a les institucions públiques pels requisits que s'exigeixen obstaculitzen acabar amb la vulnerabilitat d'aquestes dones i la impunitat de les organitzacions criminals. Amb aquest objectiu, és important impulsar activitats de conscienciació i reflexió per a conèixer aquesta problemàtica, la necessitat d'ajudes públiques i el treball d'entitats especialitzades perquè facin de pont entre víctimes i institucions i visualitzin aquesta situació.

La crisi sanitària de la COVID-19 ha agreujat la vulnerabilitat d'aquestes dones i n'ha accelerat el deteriorament abocant-les a situacions dramàtiques encara

més invisibilitzades perquè han quedat excloses del col·lectiu de persones vulnerables amb accés a prestacions econòmiques durant la pandèmia.

3. La impunitat dels entramats de les organitzacions criminals i el fracàs de les operacions policials

Les tres organitzacions criminals presentades tenen denominadors comuns: condicions d'explotació pròpies d'un esclavatge, l'ús habitual de documentació falsa per part dels seus membres; ús de les identitats de les noies per fer els enviaments de diners i garantir l'anonimat dels seus membres; engany, manipulació, coacció i tot tipus de violència en contra de les dones.

No es tracta d'una organització puntual sinó que tenen un sentit de permanència de l'activitat delictiva d'afavorir la immigració il·legal de dones per prostituir-les i explotar-les sexualment. A més, poden cometre qualsevol altre delictes que sigui necessari (la tinença il·lícita d'armes, la detenció il·legal, les amenaces, entre d'altres). Els delictes no són una finalitat sinó un mitjà per la consecució del principal objectiu de l'organització que és l'explotació sexual.

Cadascuna d'aquestes organitzacions tenen una clara jerarquia de repartiment de funcions ben delimitada amb responsables locals i d'altres supranacionals. Aquesta jerarquia pot explicar la cohesió que presenten els grups malgrat tractar-se de membres molt heterogenis. Tots ells coneixen i són conscients de l'explotació i els mou l'interès econòmic.

Les organitzacions criminals prenen el relleu en el territori cada vegada que té lloc una operació policial. Per tant, l'acció de la policia no és preventiva ni tampoc eradica el problema sinó que el perpetua. Observem que l'acció policial aconsegueix acabar amb una organització criminal concreta però que, quan aquesta és neutralitzada, n'apareix un altre que porta un nou contingent de proxenetes i dones i unes noves lleis en el territori. En aquest sentit, l'exemple d'aquestes tres organitzacions criminals exposades visualitzen el relleu que es produeix entre elles: 2000-2006, d'origen rus i albanès; 2006-2011, d'origen búlgar i de 2011 a 2020 majoritàriament d'origen romanès. Per tant, constatem el fracàs policial a l'hora de combatre aquestes organitzacions criminals que s'estableixen en el territori, el delimiten, el controlen i hi sotmeten les víctimes. Aquest treball evidencia que s'han de cercar noves fórmules per combatre aquest tipus d'explotació.

5. Una justícia lenta i sense recursos per combatre l'exploració sexual

La complexitat d'aquestes operacions fa que siguin investigacions molt àmplies que requereixen de nombrosos efectius i recursos, la col·laboració amb Europol i d'altres països allargant els períodes de detecció i neutralització.

Els jutjats de Figueres són els de referència per la seva proximitat amb la frontera però, a excepció d'un jutjat, la resta tenen titulars interins que no es poden fer càrrec d'operacions àmplies.

Entre 2010-2019 el grup especialitzat de la policia nacional dels països de l'Est de l'Europa han identificat 1026 víctimes i ha obert 29 diligències prèvies confirmant l'existència d'un nombre considerable de dones romaneses víctimes de TEH a la comarca de l'Alt Empordà, destacant una forta presència de grups criminals romanesos i búlgars dedicats al tràfic i l'exploració de dones. Tot i això, les sentències condemnatòries són irrisòries. La majoria de les operacions policials que es fan per tràfic d'éssers humans amb finalitat sexual acaben arxivades i moltes de les que arriben a judici amb sentències absolutòries. La situació de vulnerabilitat que pateixen les supervivents no és suficient per provar el delicte. El codi penal exigeix acreditar que aquest abús sigui el mitjà utilitzat per a traslladar les dones i explotar-les sexualment. Segons dades oficials en el període comprès entre 2012 i desembre 2018, a Catalunya hi ha hagut un total de 17 sentències condemnatòries d'audiències provincials de procediments penals relatius al delicte de TEH. Segons dades proporcionades per la Fiscalia de Girona, entre els anys 2015-2019, s'han incoat 29 procediments penals d'aquest delicte de TEH (art. 177 bis CP) amb un total de 4 sentències dictades,.

Si tenim en compte la ràtio entre quantitat de denúncies presentades i l'elevat nombre de dones que exerceixen la prostitució a Catalunya s'evidencia l'opacitat en aquest món i s'intueix l'eficàcia dels mètodes violents i intimidatoris utilitzats pels delinqüents.

Les denúncies presentades davant la policia no expliquen tota la realitat sinó només ajuden a intuir-la i únicament visualitzen una punta de l'iceberg de la realitat d'aquestes nenes i dones d'origen migrant i en situació de pobresa. El contingut d'aquestes denúncies es prou exemplificador del tràfic i de l'exploració sexual: les intervencions telefòniques en què es mostren les condicions de supervivència i el

control i la coacció violenta que exerceixen els proxenetes... Com pot ser que encara es requereixi el testimoni de les dones perquè la denúncia prosperi si hi ha evidències prou clares del maltractament psicològic i emocional que pateixen? Quin sistema judicial impera que obliga a les víctimes a jugar-se la vida de nou donant el seu testimoni? El darrer dels casos presentats, el de Viorel, s'ha arxivat perquè cap de les dones explotades va voler declarar en contra seva malgrat les proves. És necessari que la justícia incorpori nous elements estructurals i contextuals com a indicis en la valoració de proves del procés penal. De la mateixa manera, les institucions han d'assegurar que els drets de protecció i reparació de les víctimes no depenguin de l'èxit del procés penal.

En aquestes situacions, l'empatia envers la víctima és cabdal. D'entrada, es tracta d'un tema de protecció, de seguretat i de dignitat. Així mateix, les víctimes recuperades han de ser testimonis exemplificadors que serveixin per neutralitzar altres captacions i lluitar contra les organitzacions criminals. Són víctimes, anomenades expertes del viscut o el que en francès s'anomena *experts de vécu*. Víctimes de la situació de tràfic i d'explotació sexual però també de les discriminacions viscudes en seu policial i judicial.

L'aposta ferma perquè hi hagi un front comú entre les institucions locals, les forces policials i la justícia és clau per acabar –si és possible– amb el tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual entès com una forma de violència contra els drets fonamentals de les dones.

7. Bibliografia

Albertín Carbó, Pilar i Langarita Adiego, Jose Antonio (Eds). (2021). *Prostitución, contextos fronterizos y corporalidad. Diálogos para la acción*. Barcelona: Icaria.

Alcácer Guirao, R., Martín Lorenzo, M., i Valle Mariscal de Gante, M. (Coords). (2015). *La trata de seres humanos : persecución penal y protección de las víctimas*. Madrid : Edisofer.

Alomar Real, M. M., i Plasencia Venys, X. (2014). *Historias de tráfico, trata y prostitución proceso migratorio de mujeres nigerianas a Mallorca*. Palma de Mallorca : Centre d'Atenció a la Dona Casal Petit. Localització: Interior, en línia.

Alonso, Ariadna. "Terra de ningú. Migració i prostitució entre adolescents no acompanyades d'Europa de l'Est a Catalunya", núm. 45 a *Educació Social*, p. 65-76.

Avarez, S. i Harlé, A. (2016). "Consommer" à la frontière: usages et perceptions en territoire Catalan. Territoire en mouvement Revue de géographie et aménagement. Territory in movement Journal of geography and planning. Vegeu: <https://journals.openedition.org/tem/3047>

Europol. (2018). *Criminal networks involved in the trafficking and exploitation of underage victims in the European Union : situation report*. The Hague : Europol. Localització: en línia.

García Vázquez, S., Fernández Olalla, P., i Vidal Fueyo, M. del C. (Coord.). (2012). *La trata de seres humanos*. Madrid : Centro de Estudios Políticos y Constitucionales.

Geli Hors, Judit. "El fenomen de la prostitució a la Jonquera: la prostitució vista des dels serveis, entitats i institucions", Universitat de Girona-Facultat d'Educació i Psicologia, 2018. Vegeu: <https://dugi-doc.udg.edu/handle/10256/16521>

González, R. (2011). *El Tráfico de personas vist per l'Observatori dels Drets de la Infància de Catalunya : guia de bones pràctiques en els tribunals*. Butlletí d'Inf@ncia. Número, 45, pàgines 1-8.

González Guerra, C. M. (2015). *Delitos contra la libertad sexual : delimitación de la intimidación o amenaza como medio coactivo*. Montevideo : B de F.

Lara Aguado, A. (Dir.), Rueda Valdivia, R., Ruiz Sutil, M. del C. (Coords.) i Abdulatif Yasin, B. [et al.]. (2012). *Nuevos retos en la lucha contra la trata de personas con fines de explotación sexual : un enfoque interdisciplinar*. Cizur Menor, Navarra : Instituto Andaluz de la Mujer.

López Riopedre, J. (2015). *Mujeres cruzando el Atlántico: relatos biográficos de migrantes brasileñas en los mercados del sexo*. Granada: Comares.

Nellemann, C. [et al.]. (2018). *World atlas of illicit flows*. [Noruega] : RHIPTO. Localització: en línia. Pérez Cepeda, A. I. (Dir.), Ballesteros Sánchez, J. [et al.].

(2016). *Política criminal ante el reto de la delincuencia transnacional*. Valencia : Tirant lo Blanch.

[Gobierno de España, Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad]. (2015).

Plan integral de lucha contra la trata de mujeres y niñas con fines de explotación sexual, 2015-2018. Madrid : Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. ICDones.

Sellart i Solsona, Xavier. “La situació del tràfic d'éssers humans a Catalunya” a II Jornades sobre crim organitzat: tràfic d'éssers humans, Institut de Seguretat Pública de Catalunya, 22 d'octubre de 2013.

Villacampa Estiarte, C. (2017). *Política criminal internacional : tráfico de drogas, trata de seres humanos y prostitución* (Primera edición en lengua castellana). Barcelona : UOC.

Altres publicacions col·lectives:

BOP. Núm. 74-16 d'abril de 2014, p. 62. Núm. 3990 Consell Comarcal de l'Alt Empordà. Edicte d'aprovació d'una ordenança model.

Dades obertes de Catalunya. Vegeu: <http://analisi.transparencia.cat/>

“Estudi diagnòstic dels mecanismes utilitzats en l'atenció i protecció de les víctimes de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual a l'Alt Empordà amb la finalitat de realitzar propostes per generar espais de coneixement compartit i la posada en marxa d'un circuit de protecció per a les víctimes de tràfic d'éssers humans”, Fundació Apip-Acam i Institut Català de les dones, 2020, Barcelona.

L'acompanyament social en entorns de prostitució de l'Alt Empordà. Àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà, gener 2022.

<https://www.cpe.ro/wp-content/uploads/2016/03/Final-qualitative-research-report.pdf>
Trafficking for sexual exploitation of Romanian women. A qualitative research in Romania, Italy and Spain